

Søren Hansen
Hedegårdvej 36
Lomborg
7620 Lemvig

§ 12-miljøgodkendelse af Husdyrbrug

CVR-nr. 27 86 83 47
P-nr. 1.010.846.508

på adressen
Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig

matrikel nr. 24a, Enlige Gårde, Lomborg, m. fl.

27. juli 2015

Teknik & Miljø

Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 09.17.18P19-0091
S.nr.: 126285
B.nr.: 990099

Ref.: SIBN
Dir.tlf.: 9663 1112

Miljøgodkendelse,
Version 1,
Q-gruppen 4/9-2012

Godkendelse af den 27-07-2015
Annoncedato den 29-07-2015

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
Læsevejledning	4
1.1. Beskrivelse af projektet	6
1.2. Afgørelse	6
1.3. Ikke teknisk resumé	7
1.4. Vilkår for miljøgodkendelsen	7
1.5. Vilkår	8
1.6. Offentlighed	12
1.7. Klagevejledning	14
2. Generelle forhold	16
2.1. Meddeleelsespligt - anlæg, arealer, ejerforhold	16
2.2. Gyldighed	16
2.3. Retsbeskyttelse og revurdering	16
3. Anlægsbeskrivelse	18
3.1. Lokalisering	18
3.1.1. Landskabelige forhold	18
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management	19
3.3. Energi- og vandforbrug	27
3.4. Gener	28
3.4.1. Lugt	28
3.4.2. Støj	29
3.4.3. Lys	29
3.4.4. Fluor og skadedyr	30
3.4.5. Støv	30
3.4.6. Transport	31
3.5. Forurening	32
3.5.1. Spildevand herunder regnvand	32
3.5.2. Husdyrgødning og foder	32
3.5.3. Affald	35
3.6. Ammoniaktab – generelt	37
3.7. Ammoniakpåvirkning af natur	38
4. Arealbeskrivelse	43
4.1. Markoplysninger	43
4.2. Habitatvurdering	47
4.2.1. Nitrat til overfladevand	47
4.2.2. Fosfor til overfladevand	50
5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)	52
6. Alternative løsninger, 0-alternativ og husdyrbrugets op- hør	56
7. Egenkontrol og dokumentation	57
Bilag	58

Datablad

Ansøger	Lemvigegnens Landboforening Industrivej 51 7620 Lemvig
Bedriftens adresse	Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig
Husdyrbrugets navn	Nr. Hedegaard
Matrikelnummer	24a, Enlige Gårde, Lomborg
Virksomhedens art	Malkekvæghold
Ejer	Søren Hansen Hedegårdvej 36 Lomborg 7620 Lemvig
CVR-nummer	27 86 83 47
P-nummer	1.010. 846.508
Kontaktperson	Søren Hansen Tlf.: 25 21 42 72 nr.hedegaard@gmail.com
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne.

*Miljøgodkendelse
med vilkår*

1.1. Beskrivelse af projektet

Søren Hansen har ved miljøkonsulent Helle Kalkrup, Lemvigegnens Landboforening søgt miljøgodkendelse til at udvide og ændre dyreholdet på Hedegårdvej 36, Lomborg, 7620 Lemvig.

Ansøgningen er indsendt via det digitale ansøgningssystem, husdyrgodkendelse.dk, skema 76 426.

Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt efter Husdyrloven, og der søges godkendelse efter Husdyrlovens § 12.

Denne miljøgodkendelse godkender, at husdyrholdet ændres og udvides fra 350 slagtekvæg (50 – 305 kg) til 250 malkekøer, 65 kviekalve (0-6 mdr.), 115 kvieopdræt (6-12 mdr.) og 140 tyrekalve (40 – 60 kg).

Der søges godkendelse til at ændre anvendelsen af eksisterende ridehal til kostald, at udvide denne bygning med cirka 500 m², at etablere ny kalveafdeling, samt at etablere ny plansilo på cirka 1.800 m² med forplads, opsamlingsbrønd og udsprinklingsanlæg.

Størstedelen af den producerede husdyrgødning overføres til Hegnsgårdvej 7, 7620 Lemvig, som ejes af ansøger, men drives i et selvstændigt CVR-nr. Den resterende husdyrgødning udbringes på arealer til Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender det søgte projekt om ændring og udvidelse af husdyrholdet på Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig til en besætning på 250 malkekøer, 65 kviekalve (0-6 mdr.), 115 kvieopdræt (6-12 mdr.) og 140 tyrekalve (40-60 kg).

Det godkendes, at anvendelse af eksisterende ridehal ændres til kostald, at denne bygning udvides med cirka 500 m², at dyreholdet i eksisterende ungdyrstald ændres, at der etableres ny kalveafdeling, samt nyt plansiloanlæg på cirka 1.800 m² med forplads, opsamlingsbrønd og udsprinklingsanlæg.

Miljøgodkendelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Husdyrbruget godkendes efter Husdyrlovens § 12.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i godkendelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

På Lemvig Kommunes vegne den 27. juli 2015

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

1.3. Ikke teknisk resumé

Ansøgers beskrivelse

Ejendommen er tilkøbt i 2014. Ansøgere ejer også Hegnsgårdvej 7, hvor der i dag er en malkekvægsproduktion, men ønsker at etablere en mælkeproduktion på Hedegårdvej 36. Derfor søges om miljøtilladelse til at etablere kostald i eksisterende bygning, som har været anvendt til ridehal. Der laves en mindre tilbygning på 13,5 m. Desuden etableres ny kalveafd. med kalvebokse, både enkeltbokse og fællesbokse i eksisterende foderlade. Udvidelsen af øvrigt opdræt foregår i kalvestald og ungdyrstald.

Se situationsplan (bilag 1). Opdræt fra 12 mdr. og 30 goldkøer flyttes til Hegnsgårdvej 7, hvor der laves en anmeldeordning skift i dyretype. Der søges endvidere om etablering af plansilo på ca. 1.800 m² med forplads og opsamlingsbrønd og tilhørende udsprinklingsanlæg.

1.4. Vilkår for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for husdyrbrugets drift, indretning og kontrol. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at indretning og drift af husdyrbruget og arealerne sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, minimeres.

Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt tillægsgodkendelsens vilkår.

Der gøres opmærksom på, at de valgte virkemidler og miljøteknologi skal være etableret og i brug senest når udvidelsen af dyreholdet påbegyndes.

1.5. Vilkår

1. Tidsfrist

Denne miljøgodkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at den er meddelt.

2. Produktionens omfang

Der godkendes en årlig besætning på maksimalt

250 malkekøer (9.517 kg EKM),

65 småkalve (0-6 mdr.),

115 kvieopdræt (6-12 mdr.) og

140 tyrekalve (40 - 60 kg).

Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning.

3. Ændret anvendelse og tilbygning - ny kostald

Det godkendes, at den eksisterende ridehal på ejendommen ændrer anvendelse til kostald.

Den søgte tilbygning til kostalden skal placeres som vist på bilag 1.

Tilbygningen må udgøre et grundareal på cirka 500 m².

4. Staldsystem – ny kostald

Med undtagelse af dybstrøelsesafsnit til 28 årskøer, skal staldgulvet indrettes som sengestald med spaltegulv og linespil i gyllekanalerne, samt spalteskrabere.

Når der er opstaldet dyr i stalden, skal linespillet som minimum skrabe gyllekanalerne hver 8. time.

Når der er opstaldet dyr i stalden skal spaltearealet i stalden som minimum skræbes hver 4. time.

Linespil og spalteskrabere skal være udstyret med timer.

5. Plansiloer

De søgte plansiloer skal placeres som vist på bilag 1.

Plansiloerne må udgøre et areal på cirka 1.800 m².

Højden af plansiloernes sidevægge må maksimalt være 2,5 meter over terræn.

Plansiloerne skal etableres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblade nr. 103.09-01 og 103.09-03.

6. Udsprinklingsanlæg til ensilagevand

Det søgte udsprinklingsanlæg må alene anvendes til udsprinkling af ensilagesaft og pladsvand fra plansiloer.

Udsprinklingsanlægget skal etableres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05 om udsprinkling af ensilagevand og restvand, senest revideret 20.09.2012.

7. Mindst 25 % græsmarksafgrøder i totalration

Mindst 25 % af den totale foderration på husdyrbruget, målt i FE skal udgøres af græsmarksafgrøder.

8. Flue- og skadedyrsbekæmpelse

På husdyrbruget skal der foretages effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.

9. Affald

Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald skal opsamles i en container beregnet til formålet.

Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-geanvendeligt PVC-affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-geanvendeligt farligt affald skal opbevares under tag i separate, egnede beholdere.

Alt olieaffald skal opbevares i tromler eller andre egnede beholdere, der er placeret indendørs, på tæt gulv uden afløb. Affaldsoplaget skal være placeret på en sådan måde, at et eventuelt spild ikke kan løbe ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende. Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamles indendørs. Anvendes der spildbakke eller opkant omkring oplaget, skal dette indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas og lignende skal opbevares i en engangsplastspand, beregnet til formålet.

10. Beredskabsplan

Ejendommen skal senest ved ibrugtagningen af godkendelsen have en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal opbevares på ejendommen og fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

11. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

12. Flytning af flydende husdyrgødning

Transport af flydende husdyrgødning fra Hedegårdvej 36 til lagertank på Kjeldervej 6, 7620 Lemvig skal ske på hverdage i tidsrummet 8:00 – 16:00.

13. Spildevand

Ved overfladeafløb må der ikke ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie og kemikalier, således at der ikke opstår risiko for forurening af vandløb via drænafløb.

14. Beholder til opsamling af vaskevand, restvand m.v.

Husdyrbruget skal til enhver tid råde over 9 måneders opbevaringskapacitet for restvand, vaskevand, flydende husdyrgødning, m.v.

15. Overførsel af husdyrgødning til Hegnsgårdvej 7

Op til 258 DE i kvæggylle, svarende til 25.776 kg N og 3.775 kg P, samt op til 47 DE i dybstrøelse, svarende til 4.938 kg N og 700

kg P må overføres til Hegnsgårdvej 7, 7620 Lemvig, CVR-nummer 75 40 72 11.

16. Husdyrtryk på bedriftens arealer

Bedriftens egne udbringningsarealer må maksimalt tilføres 2,1 DE/ha, svarende til en total mængde på bedriftens 42,23 ha på 1.646 kg N i dybstrøelse og 7.527 kg N i kvæggylle, samt 233 kg P i dybstrøelse og 1.103 kp P i kvæggylle.

17. Markdrift – ekstra efterafgrøder

84 % af udbringningsarealet skal dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder.

Arealet, som dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder skal overholde betingelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 3 (BEK nr. 853 af 30.06.2014, eller den nyeste gældende husdyrgødningsbekendtgørelse).

18. Egenkontrol – linespil og spalteskraber

Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at linespil og spalteskraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

19. Kontrolvilkår og egenkontrol

For at kunne kontrollere at husdyrbruget overholder godkendelsens vilkår, samt gældende miljølovgivning, skal husdyrbruget opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe følgende dokumenter for de seneste 5 år:

Husdyrgødning: Gødningsregnskaber.

Næringsstoffer: Kopier af foder- og mineralrecepter samt dokumenterede oplysninger om samlede anvendte fodermængder, herunder andelen af græsmarksafgrøder i totalrationen, opgjort i Foderenheder (FE).

Ressourcer: Årlige opgørelser af ejendommens samlede vand- og energiforbrug.

Dyrehold: Årlige opgørelser af dyreholdets størrelse.

20. Ophør af drift

Ved ophør af driften, skal husdyrbruget foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås. Herunder skal opsamlingsstanke, lagertanke, olietanke og lignende tømmes.

Lemvig Kommune skal kontaktes med henblik på at aftale, hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder, herunder bygninger, silo- og tankanlæg, samt tekniske installationer og anlæg.

1.6. Offentlighed

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i 2 ugers høring hos ejer og ejers rådgiver:

- Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig
- Helle Kalkrup, Lemvigegnens Landboforening, hek@lemvig-landbo.dk

Herefter er naboer, interesseorganisationer og eventuelle andre interessenter orienteret om forslaget ved 6 ugers høring. Følgende er hørt:

- Hedegårdvej 35, 7620 Lemvig
- Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig
- Hedegårdvej 40, 7620 Lemvig
- Hedegårdvej 41, 7620 Lemvig
- Rønbjerghage 31, 7620 Lemvig (Lemvig Vand og Spildevand A/S)
- Hegnsgårdvej 7, 7620 Lemvig
- Danmarks Naturfredningsforening, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk.
- Holstebro Museum, mette.klingenberg@holstebro-museum.dk

Der er ikke modtaget høringssvar i forbindelse med nabohøringen.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 29. juli 2015, samt ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende har modtaget den endelige miljøgodkendelse:

- Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig
- Helle Kalkrup, Lemvigegnens Landboforening, hek@lemvig-landbo.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiteé v/Jens Johan Brogaard, Torsvej 111, 7620 Lemvig, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet, v. Allan Kjær Villesen, Højbovej 9, 7620 Lemvig, akv@tdcadsl.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, att. Signe Normand, Aarhus University, Ny Munkegade 114, DK-8000 Aarhus C, dbf.oestjylland@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbunds Miljøkoordinator, Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@aabc.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Arne Rusbjerg, Engvej 42 7490 Aulum, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

1.7. Klagevejledning

Afgørelsen er truffet i medfør af § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december

2009. Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrloven af følgende;

- Ejeren af Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig
- Embedslægeinstitutionen
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 12, stk. 3 har ikke opsættende virkning med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Natur- og Miljøklagenævnet

sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Klagefristen udløber den 26. august 2015 ved kontortids ophør.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrlovens § 90.

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelesespligt - anlæg, arealer, ejerforhold

Udskiftning af arealer og ændrede overførselsaftaler, herunder aftaler med biogasanlæg skal anmeldes til kommunen.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jævnfør § 25 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nye anlæg skal forhåndsanmeldes til kommunen med henblik på en vurdering af, om der er godkendelsespligt. Ejerskifte og nye driftsansvarlige skal meddeles kommunen.

2.2. Gyldighed

Udvidelsen skal være udnyttet senest 2 år efter at godkendelsen er meddelt.

Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Hvis godkendelsen ikke helt eller delvist udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet.

2.3. Retsbeskyttelse og revurdering

Ifølge § 40 stk. 1 i Husdyrloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse.

Husdyrbrugets tillægsgodkendelse skal, jævnfør § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages når der er forløbet 8 år.

Det er planlagt at foretage den første revurdering af denne godkendelse i **2023**.

Miljøteknisk beskrivelse

3. Anlægsbeskrivelse

Husdyrbruget ligger på adressen Hedegårdvej 36, 7620 Lemvig, matrikel 24a, Enlige Gårde, Lomborg.

Anlægget er beskrevet i digitalt ansøgningskema 76 426 med bilag, indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

3.1. Lokalisering

Lemvig Kommune har opmålt afstande fra nærmeste stald eller nærmeste hjørne af projekterede tilbygninger, jf. afstandskravene i Husdyrlovens §§ 6 og 8.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Afstand til	Afstand målt	Afstandskrav
Nærmeste beboelse (Engmarkvej 6)	161 m	50 m
Nærmeste byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område (Rom Erhvervsområde)	2,2 km	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (Markvanding, Hedegårdvej 36)	30 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (Kærmark Vandværk)	3,0 km	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	165 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Nissumvej)	92 m	15 m
Levnedsvirksomhed	> 500 m	25 m
Naboskel	35 m	30 m
Beboelse på samme ejendom	58 m	15 m

Lemvig Kommune konstaterer, at husdyrbruget overholder afstandskrav på 50 meter til nabobeboelser og byzone, jf. Husdyrlovens § 6, at der er mere end 10 meter til nærmeste natur omfattet af Husdyrlovens § 7, samt at afstandskravene i Husdyrlovens § 8 er overholdt.

3.1.1. Landskabelige forhold

Ansøgers beskrivelse

Ejendommen ligger i et forholdsvis fladt landskab på kote 25-30 med et svagt fald mod vandløbene Fåre Mølleå mod sydøst og Gadebæk mod øst. Mod vest er der en mindre skov og mod øst er der skov Kronhede Plantage, som er en del af Klosterhede Plantage. Mod nord ligger landsbyen Lomborg.

Bygningernes højde varierer, hvor kostalden og foderlade er højest med en kiphøjde på ca. 10 m. Taghældningen er ca. 20 °. De gamle staldbygninger er bygget i røde mursten og har gråt eternit tag. Foderlade og kostald er bygget i mørkegrå og lysegrå stålplader i siderne og gavlene og taget er grå eternitplader. I kostalden sættes grå rullegardiner i begge sider.

Grundplan for ejendommen:

Staldene: ca. 4.500 m²

Foderlade: ca. 2.000 m²

Ejendommen ligger i et forholdsvist fladt terræn i et område med en del læhegn og skov mod øst og et mindre skovområde mod vest, som begrænser ejendommens synlighed i området.

Ejendommen er ikke berørt af følgende: Sø-, åbeskyttelseslinjer, kirkebyggelinjer, fredede fortidsminder og klitfredning.

Kronhede Plantage er udpeget som fredskov og ligger ca. 800 m mod øst. Skovbeskyttelseslinien går ca. 500 m øst for ejendommen.

Udspretningsarealerne er heller ikke berørt af ovennævnte udpegninger.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at den søgte ændrede anvendelse fra ridehal til kostald, samt tilbygning, etablering af kalveafdeling, plansiloer mv. er erhvervsmæssigt nødvendigt for bedriften.

Lemvig Kommune konstaterer, at tilbygning, kalveafdeling, plansiloer mv. ligger i tilknytning til det eksisterende anlæg på ejendommen.

Ejendommen ligger i landskabeligt interesseområde og i et område med særlig geologisk bevaringsværdi.

Forlængelse af den kommende kostald med cirka 13,5 meter, samt etablering af plansiloer med en højde på ikke over 2,5 meter vurderes at være landskabeligt uproblematisk. Udbygningen af den kommende kostald udgør en begrænset størrelse i forhold til den eksisterende bygningsmasse på ejendommen.

Der er cirka 500 meter til nærmeste fortidsminde, tre rundhøje vest for anlægget. Udbygningerne på ejendommen vil ikke forringe indsigten til disse rundhøje.

Det søgte projekt ligger udenfor kystnærhedszonen, sø-, og åbeskyttelseslinjer strand- og klitbeskyttelseslinjer, skovbyggelinjer, samt kirkebyggelinjer.

Lemvig Kommune vurderer samlet, at det søgte projekt kan gennemføres uden risiko for en væsentlig landskabspåvirkning.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøgers beskrivelse

Nuværende produktionstilladelse på ejendommen er på 305 tyrekalve (50-305 kg) svarende til i alt 75 DE. Bedriftens husdyrhold ønskes udvidet til 250 køer, 115 kvier (6-12 mdr.), 65 småkalve (0-6 mdr.) og 140 tyrekalve (40-60 kg) svarende til 208,30 DE. En oversigt over produktionen i nudrift og ansøgt drift er angivet i tabellen herunder, kviernes alder i de enkelte staldafsnit, i forhold til tabellen, kan variere i praksis.

Stald	Nudrift		Ansøgt drift	
Kostald			Sengebåse , spalter, kanal, linespil	222
Kostald			Dybstrøelse	28
Kalvestald	Spaltebokse	115 ungtyre (50-305 kg)	Dybstrøelse	35 småkalve (0-6 mdr.)
Ungdyrstald 2	Sengebåse , spalter, kanal bagskyl/ringkanal	100 ungtyre (50-305 kg)	Sengebåse, spalter og kanal bagskyl/ringkanal	100 kvier (6-12 mdr.)
Ungdyrstald 2	Dybstrøelse	90 ungtyre (50-305 kg)	Dybstrøelse	15 kvier (6-12 mdr.)
Ny kalveafd.			Dybstrøelse	30 småkalve (0-6 mdr.)
Ny kalveafd.				140 tyrekalve (40-60 kg)

Ansøger anmoder om, at der accepteres et vist udsving sammensætningen af dyr (alder), da der f.eks. i perioder fødes mange kvier.

STALDINDRETNING OG DRIFT

Den nuværende ridehal renoveres og ombygges til malkekøer (bilag 1-bygning 7) med sengebåse og spalter med skraber ovenpå og linespil i kanalerne. Der indrettes dybstrøelsesområder til aflastning og højdrægtige. Til de kælvende køer er der 6 dybstrøelsesbokse. Malkning foregår i malkerobotter.

Kvier (6-12 mdr.) opstaldes i ungdystald i sengebåse med spaltegulv og ringkanal. Derudover opstaldes der også nogle på dybstrøelse (bilag 1-bygning 4). I kalvestald indrettes dybstrøelsesbokse til småkalve (0-6 mdr.) (bilag 1-bygning 3). I foderladen indrettes ny kalveafd. (bilag 1-bygning 5) med enkeltbokse og fællesbokse med dybstrøelse til småkalve (0-6 mdr.) og tyrekalve (40-60 kg.). Der muges ud ved kalvene ca. hver 2.-3 uge.

Dybstrøelsen fra de små kalve placeres på møddingspladsen, hvorefter det udbringes, når det er kompostlignende. Dybstrøelse fra kælvningsboksene udmuges ca. hver anden måned og anbringes på møddingsplads. Gyllen fra kostalden pumpes til gyllebeholder 1 fra fortanken ved hjælp af en eldreven pumpe og gyllen fra ungdystald 2 kostalden pumpes til gyllebeholder 2 fra fortanken ved hjælp af en eldreven pumpe.

VENTILATION

Der er naturlig ventilation i alle staldene. Der findes ikke en fast definition af, hvad der er BAT for ventilation i kvægstalde, men i praksis anvendes kun naturlig ventilation i nye kvægstalde. Det betyder, at der ikke bruges strøm til ventilation i stalden. Da der samtidig ikke er problemer med at overholde krav vedrørende lugt og emission af ammoniak er det ansøgers vurdering, at det bedst mulige system anvendes.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Gylleudslip: Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening.

Risikoen for forurening, hvis gyllepumperne startes utilsigtet, er meget begrænset, da det kun giver problemer, hvis gyllebeholderen er helt fyldt – mængden af gylle i fortankene er begrænset. Der er luftindtag i toppen af overføringsrøret, og det er dermed sikret, at der ikke kan ske tilbageløb. Desuden er der påmonteret gyllealarm på gyllebeholderne, så der udløses alarm, hvis gyllebeholderne nærmer sig at være helt fyldt op.

Risikoen for forurening er forsøgt minimeret ved følgende tiltag:

Udpumpning af gylle fra fortanken til gyllebeholderne sker med elektrisk pumpe uden fjernbetjening, systemet holdes under opsyn, når det er i drift.

Der er ingen pumpe ved tankene til fyldning af gyllevogn. Tømning sker ved hjælp af gyllevognens egen pumpe. Risikoen for uønsket start af overpumpning er derfor minimal.

Ved akut udslip søges strømmen af gylle stoppet og der dæmmes op mod dræn og vandløb med halmballer, hvis der er risiko for at gyllen når disse. Maskinstationen kontaktes for at få en slamsuger og rendegraver til stede.

Hvis gyllebeholderen springer læk, vil gyllen løbe mod øst og flyde ud på Hedegårdvej og markarealet på den anden side af vejen mod øst. Nærmeste vandløb løber ca. 123 m mod øst, og der vil være risiko for, at gyllen vil nå vandløbet. Selvom afstanden fra gyllebeholderen til vandløb er mere end 100 meter er der alligevel valgt at påsætte gyllealarm.

Strømsvigt: Der er desuden risiko for strømsvigt. Risikoen for strømsvigt er håndteret ved, at ejendommens elektriske system er forberedt til tilslutning af nødgenerator. Ansøger har et nødstrømsanlæg, da det er påkrævet, når der malkes med malkeroboter på ejendommen.

Olieudslip: Hvor der håndteres smøre- og dieselolie er der en potentiel risiko for forurening. Smøreolie er placeret i på Hegngårdvej 7, der også ejes af ansøger. Evt. spild af olie opsuges med savsmuld el. lign.

Kemikalieudslip: Kemikalier påfyldes findes ikke på ejendommen.

BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

På baggrund af "Vejledende emissionsgrænseværdier"¹ er der beregnet et vejledende BAT niveau mht. ammoniakfordampning fra ejendommen (Bilag 6).

I beregning af det vejledende BAT niveau korrigeres der ud fra følgende faktorer:

- Er dyrene opstaldet i nye eller eksisterende bygninger
- Afgræsser dyrene
- Kviernes alder

For småkalve, tyrekalve, højdrægtighedsområder og syge- og kælvningsbokse kan systemer med dybstrøelse i hele arealet opfylde BAT (Helpdesksvar – 21.02.2012)

Ammoniakemissionen for hele husdyrholdet er iflg. de vejledende beregninger for BAT på 2.478 kg N/år, den faktiske emission er iflg. beregninger foretaget i HG.dk, på 2.549 kg N/år, dvs. en difference på ca. 71 kg N/år.

Ansøger anser de valgte tiltag på ejendommen som værende BAT f.eks. er der indsat skraber på spalterne i den eksisterende kostald.

STALD INDRETNING -SPALTESKRABERE OG LINESPIL

I kostalden etableres spaltegulv med linespil i gyllekanalerne og skraber ovenpå. Dette svarer til BAT for kvægstalde (jf. Videnskatalog over kvægstaldgulve med 4 % ammoniakfordampning). Der er fravalgt skraber på spalterne hos kvierne i ungdyrstald, da der ikke vil være økonomisk proportionalitet i at skulle investere i en skraber til kvierne. En skraber koster ca. 100.000 kr. og en annuitetsberegning viser (Bilag 7) viser, at det vil koste ca. 15.000 kr. om året med en låneløbetid på 10 år til en rente på 8 %. Det vil altså koste ca. 15.000 kr./71 kg N = 210 kr. pr. sparet N.

For småkalve, tyrekalve, højdrægtighedsområder og syge- og kælvningsbokse kan systemer med dybstrøelse i hele arealet opfylde BAT (Helpdesksvar – 21.02.2012).

FODRINGSTILTAG

Ansøger har fravalgt fodringstiltag, da det er svært at kontrollere proteinindholdet i fodringen, når der anvendes store mæng-

¹ Vejledende BAT niveau er beregnet på grundlag af "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) - Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12- Miljøministeriet – Miljøstyrelsen - Maj 2011 og "Fastlæggelse af BAT – emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer – supplement til vejledning emissionsgrænseværdier for svin og i gyllesystemer – Miljøministeriet – februar 2012"

der hjemmeavlet grovfoder og kørne/kvier er på græs om sommeren.

LUFTRENSNING, GYLLESEPARERING OG GYLLEFORSURING

Ansøger har fravalgt at indsætte luftrensning og gylleforsuring i staldene og gylleseparering, selvom der er enkelte modeller på markedet. Ansøger har vurderet, at der på ejendommen er bedre økonomi i at etablere BAT-gulv hos malkekøerne for på den måde at nedbringe ammoniakemissionen.

Da ansøgningen i det store hele lever op til det vejledende BAT niveau, er der ikke foretaget yderligere økonomiske konsekvensberegninger på øvrige teknikker.

OVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDER

Effekten af overdækning af gyllebeholder er forholdsvis lille og erfaring har vist, at det som oftest ikke er proportionalt med den økonomiske udgift. Der er ikke foretaget yderligere beregninger på dette.

MEDARBEJDERE OG EGENKONTROL

På bedriften forventes der at være Søren og Hans Hansen og Hans' kone + en ansat til at forestå de forskellige opgaver på bedriften. Til formiddagskaffen drøftes de daglige gøremål. Man opdateres ved relevante kurser, møder og følger med via faglige aviser, blade og magasiner.

REGISTRERING AF INPUT/PUTPUT - EGENKONTROL

For at ansøger kan bevare overblikket over produktionen både med hensyn til dyrene, drift af anlæg og miljøforhold er der i den nuværende og ansøgte drift indført visse rutiner og egenkontrol. BAT i forbindelse med egenkontrol og management er bl.a.

- Dyrene tilses dagligt i forbindelse med fodring og håndtering af dyrene i stalden
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholder
- Ansøger får hvert år lavet et gødningsregnskab, hvoraf produktionen på ejendommen fremgår sammen med mængden af udbragt husdyrgødning
- Ansøger får hvert år lavet mark- og gødningsplan i samarbejde med en rådgiver, sædskiftet og hensigtsmæssig placering af efterafgrøder diskuteres
- Der foretages løbende tjek af malkerobotter
- Der foretages løbende tjek af øvrige maskiner

VAND

- Ansøger holder øje med installationer og ved spild eller brud lokaliseres fejlen og udbedres, ved behov tilkaldes service personale
- Ansøger holder øje med vandforbruget

- Ansøger vil ved vedligehold og renovering have fokus på at vælge systemer med mindst muligt vandspild

ENERGI

- Ejer holder øje med elforbruget på opgørelserne fra Jysk Energi. I tilfælde af uventet udsving i forbruget vil årsagen til forbruget blive lokaliseret og evt. fejl udbedret

FODER

- Al foder vejes, inden det blandes i fuldfodervognen, og i malkerobotten tildeles også afvejede mængder, så forbruget kan kontrolleres
- Der laves foderplaner i samarbejde med konsulent

MEDICIN OG SUNDHED

- Der føres logbog på dyreregistrering over forbruget af medicin

ARBEJDSPLAN OG PROCEDURER

- Der er faste rutiner over de daglige opgaver, og de bliver vendt under formiddagskaffen hver dag

REPARATION OG VEDLIGEHOLDELSES PROGRAMMER

- Foderanlæg og malkeanlæg efterses efter behov. Montør tilkaldes efter behov
- Gylleanlæg/pumper efterses løbende og ved brug
- Rengøring (malkerum) er sat i system

PLANLÆGNING AF AKTIVITETER

- Det tilstræbes, at støjende og støvende aktiviteter og transporter foretages i dagtimerne
- Foder modtages hovedsageligt i dagtimerne kl.7-16

SKADEDYRSKONTROL

- Lemvig Kommune kontaktes ved tegn på rotter
- Der findes katte på gården, der holder musene nede
- For at mindske fluer om sommeren udmuges ofte hos de små kalve, der anvendes neporex i kalveboksene

BEREDSKABSPLAN

- Beredskabsplan for husdyrbruget indsendes efterfølgende til Lemvig Kommune. Det vurderes, at BAT i forbindelse med beredskabsplan er at:
- Ejendommen har en beredskabsplan, der kan benyttes i tilfælde af uheld el. lign.
- Alle der arbejder på ejendommen, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den findes.
- Beredskabsplanen findes på en fast plads på staldkontoret på ejendommen

- Beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til driften

FODER

- Foderplaner laves i samarbejde med konsulent
- Der fodres med egenproduceret grovfoder og færdiglavet, analyseret tilskuds foder
- Malkekøer, småkalve og kvier fodres efter behov og ydelse

STALDINDRETNING

- Kostalden er en sengestald med spalter og skraber ovenpå til både køer
- Ungdyrstalden er en sengestald med spalter + en dybstrøelsesafdeling
- Småkalve, tyrekalve og højdrægtige er opstaldet i dybstrøelse

FORBRUG AF VAND OG ENERGI

- Ved vedligehold og renoveringer fokuseres på at vælges løsninger med lavt energi- og vandforbrug.

GYLLE OPBEVARING

Ansøger har gjort følgende tiltag i forhold til gødningsopbevaring:

- Gylletankene har ikke påmonteret pumper, hvilket bevirker at utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip undgås
- Pumpning af gylle til fortank sker under opsyn
- Anlæg til opbevaring af gødning tømmes årligt så godt som muligt for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse. Der sikres tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, og der søges opretholdt et godt flydelag i gyllebeholderne, normalt er dette ikke et problem hos kvægproducenter.
- Kravet til opbevaringskapaciteten er 9 mdr., og dette er overholdt, da det er beregnet til ca. 9 mdr.
- Der føres logbog over flydelaget

Opbevaringen af gylle opfylder lovens krav

UDBRINGNING

Gyllen køres fra forår til sensommer – dog primært ud i foråret. Gyllevognene fyldes vha. vognens egen pumpe. Udbringning af gyllen sker ved nedfældning eller nedmuldes, alt efter afgrøde. Udbringning foretages af både maskinstation og ansøger selv.

Udbringningen opfylder lovens krav.

Lemvig Kommunes vurdering

Ansøger anmoder om, at godkendelsen indeholder mulighed for variation i antallet af kvier på grund af forventelige sæsonudsving, hvor der i perioder forventes flere kvier.

Som udgangspunkt kan Lemvig Kommune ikke godkende en højere produktion i en enkelt dyregruppe, end der er ansøgt om. Forventede udsving i produktionen skal derfor indgå i det antal kvier, der er søgt godkendt på ejendommen. De angivne antal dyr i godkendelsens vilkår 2 er derfor absolutte, og må på intet tidspunkt overskrides uden forudgående anmeldelse efter Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 36.

Lemvig Kommune har verificeret beregningen af emissionsgrænseværdien for BAT, som viser et vejledende BAT-niveau for ammoniak på 2.478 kg N/år

Emissionen fra anlægget er 2.549 kg N/år, og BAT-niveauet er således overskredet med 71 kg N/år.

Ansøger har i ansøgningen foretaget en proportionalitetsbetragtning i forhold til at opfylde BAT-niveauet ved at investere i spalteskrabere i eksisterende ungdyrstald til kvieopdræt.

Beregningen viser en årlig ydelse på 14.903 kr. Den resulterende ammoniakreduktion er på 99 kg N/år, beregnet ved scenarieberegning, hvor effekten af spalteskrabere sættes til 25 %. Omkostningen pr. kg reduceret N er således 151 kr.

Lemvig Kommune vurderer heraf, at spalteskrabere i den eksisterende ungdyrstald ikke opfylder BAT-begrebets kriterium om proportionalitet.

Ændringen af ridehal til kostald sker i øvrigt ved brug af den bedste tilgængelige teknologi, da der etableres spaltegulv med linespil og skrab, hvilket jf. Miljøstyrelsens teknologiblade er bedste tilgængelige staldsystem på lige fod med præfabrikerede drænede gulve.

Lemvig Kommune vurderer samlet, at overskridelsen af BAT-niveauet er bagatelagtig, samt at spalteskrabere i ungdyrstalden ikke er BAT i dette konkrete tilfælde.

Ansøger har beskrevet, at teknologier som overdækning af gyllebeholder, luftrensning, gylleforsuring og gyllekøling fravælges i det søgte projekt. Med henvisning til, at det søgte projekt vurderes at leve op til BAT som fremlagt i ansøgningen, samt ansøgers ret til metodefrihed til at opfylde BAT-niveauet, har Lemvig Kommune ingen bemærkninger til fravalget af renere teknologier.

Ansøger har uddybende beskrevet egenkontrollen omkring fodring, medicin- og energiforbrug, planlægning og udførelse af

det daglige arbejde, udførelse af reparationer og vedligehold, skadedyrsbekæmpelse, indholdet af kommende beredskabsplan, håndtering og udbringning af husdyrgødning, m.v.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet herefter lever op til BAT. Lemvig Kommune stiller i forlængelse af BAT-redegørelsen vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen

Projektet vurderes herefter at leve op til BAT.

Egenkontrol

Der stilles vilkår om at husdyrbruget kan dokumentere produktion og anvendelse af husdyrgødning, dokumentation for anvendte foder mængder og foderets sammensætning, forbrug af vand og energi, samt dyreholdets størrelse.

Der stilles supplerende vilkår om egenkontrol af linespil og spalteskrabere i den projekterede kostald.

3.3. Energi- og vandforbrug

Ansøgers beskrivelse

ENERGI

Elektricitet anvendes til markvanding, malkning, elhegn, nedkøling af mælk, gyllepumpning, skrabning af spalter samt belysning. I flg. normtal fra EnergiMidt vil forbruget excl. vanding være ca. 200.000 kWh på en bedrift med 280 årskøer med robotmalkning. Dertil kommer energiforbrug til vanding. Hvis der vandes 50 mm i gns. på de 42 ha vil det være ca. 10.000 kWh mere.

Forbrug af dieselolie i nudrift er ca. 17.000 l, hvilket er for markdriften på både Hedegårdvej 36 og Hegnsgårdvej 7, som ansøgere også ejer. Dette forbrug forventes ikke at stige, da antallet af dyrkede marker indtil videre forbliver uændret.

Maskinstationen foretager udspreddning af syre-N gylle til 1.slæt, finsnitning af ensilage og mejetærskning. Resten af markarbejdet foretages af ansøger selv.

ENERGIBESPARENDE FORANSTALTNINGER

Der vil blive installeret LED-belysning på ejendommen. Lyset reduceres om natten for at spare på energien og for at genere mindst muligt i området. Udendørs belysning styres af lyssensorer med timer eller om det er mørkt/ikke mørkt.

Der er oliefyr nu til opvarmning af stuehus, men der vil blive etableret et varmegenvindingssystem, så varmen fra mælken bruges til opvarmning af stuehuset.

VANDFORBRUG

Stalden forsynes af vand fra Lemvig Vandforsyning. Forbrug af drikkevand forventes at blive ca. 9.700 m³.

Ud fra en vurdering og normtal for vaskevand til stald og mælkerum, samt vandspild forventes et forbrug på ca. 1.300 m³.

Ansøger vil ved vedligehold og reovering af drikkekopper og kar have fokus på at vælge systemer med mindst muligt vandspild.

VANDBESPARENDE FORANSTALTNINGER

Ansøger forsøger i det daglige at minimere vandspild fx ved almindelig vedligeholdelse af drikkekar m.m. Ved indkøb af nyt udstyr f.eks. drikkekopper og kar, vil ansøger have fokus på at vælge modeller der har lavt vandforbrug.

Lemvig Kommunes vurdering

Ansøger har redegjort for en forventet stigning i energi- og vandforbrug på ejendommen som følge af ændringen og udvidelsen af husdyrbruget.

De beskrevne tiltag for energi- og vandbesparelse vurderes at leve op til BAT for denne besætningstype.

Lemvig Kommune finder ikke, at ændringen og udvidelsen giver anledning til skærpede vilkår om ressourcebesparelser.

Lemvig Kommune anbefaler, at husdyrbrug med jævne mellemrum at foretage energitjek af deres bedrift, således at energieffektive teknologier og løsninger løbende identificeres og integreres.

3.4. Gener

3.4.1. Lugt

Ansøgers beskrivelse

Lugtgenæfstanden til beboelseshuse i landzone er ca. 85 m, nærmeste ejendom befinder sig ca. 175 m væk.

Geneafstanden til samlet bebyggelse er ca. 185 m, afstanden til nærmeste samlede bebyggelse Lomborg er ca. 550 m.

Geneafstanden til byzone/sommerhusområde er ca. 270 m, nærmeste byzone er Rom, er ca. 2,2 km.

Der er ingen øvrige husdyrbrug med mere end 75 DE inden for hhv. 100/300 m fra ovenstående områder.

Det vurderes derfor, at der ikke er problemer med lugtgener.

Lemvig Kommunes vurdering

Lugtgenerafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning, skema 76 426.

Lemvig Kommune konstaterer, at nærmeste byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er korrekt udpeget i ansøgningssystemet.

Lugtgenerafstandene er overholdt med god margen til alle tre områdetyper.

Det søgte projekt vurderes heraf ikke at give anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende.

3.4.2. Støj

Ansøgers beskrivelse

Ejendommens støjkilder kommer hovedsageligt fra den traktordrevne fuldfoderblander, gyllepumper, kompressor samt den daglige brug af traktor og transportere til/fra ejendommen. Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ensilering, forårs- og efterårsarbejde i marken) der går udover dagtimerne.

Transportere til og fra ejendommen foregår hovedsageligt i dagtimerne, hvilket minimerer generne mht. naboer. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke forventes at blive et problem for de omkringboende.

Lemvig Kommunes vurdering

Det søgte projekt forventes at medføre et forøget støjbidrag til omgivelserne som følge af udvidede aktiviteter på ejendommen, primært fra interne transportere ved fodring og malkeanlæg.

Projektet vurderes dog ikke at medføre støjgener, som ligger ud over, hvad der må forventes fra husdyrbruget af den søgte størrelse. Det vurderes, at afstanden til omkringboende er tilstrækkelig til, at ejendommen vil kunne overholde støjgrænserne, som er fastsat i godkendelsens vilkår.

3.4.3. Lys

Ansøgers beskrivelse

I staldene er der lysplader i taget, hvilket betyder, at bygningen er synlig, når der er fuld lys i stalden. Lyset reduceres om natten for at spare på energien og for at genere mindst muligt i området. Udendørs belysning styres af lyssensorer med timer eller om det er mørkt/ikke mørkt.

Det vurderes, at lyset ikke er til gene for naboer eller trafikanter.

Lemvig Kommunes vurdering

Kostalden ligger åbent i landskabet. Der kan forventes fjernvirkning af lyskilder fra denne stald mod nord. Mod vest og syd er landskabet brudt af læhegn og beplantninger, som dæmper fjernvirkningen i forhold til beboelser bag disse beplantninger.

Ændringen fra ridehal til kostald forventes at medføre flere timer med lys i bygningen.

Afstanden til Lomborg mod nord er cirka 500 meter. Terrænet er fladt, og det vurderes, at de nærmeste beboelser kan opleve fjernvirkning af lys.

Der er tale om en eksisterende bygning, som også forud for godkendelsen har kunnet medføre en fjernvirkning af lys. Lemvig Kommune har ikke oplysninger om, at dette har udgjort væsentlige gener hos omkringboende.

Der stilles således ikke vilkår om lysdæmpende tiltag i godkendelsen, men Lemvig Kommune bemærker, at berettigede klager om fjernvirkning af lys fra staldanlægget må forventes at medføre, at Lemvig Kommune påbyder lysdæmpende tiltag.

3.4.4. Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Ansøger kontakter Lemvig Kommune vedr. skadedyrsbekæmpelse af rotter. Bekæmpelsen sker derfor i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinier.

Fluer bekæmpes med neporex, men der er ikke væsentlige problemer, da der udmuges hyppigt.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at den beskrevne praksis for bekæmpelse af skadedyr og fluer er tilstrækkelig for en produktion af den søgte størrelse.

Lemvig Kommune stiller vilkår om skadedyrs- og fluebekæmpelse, og det vurderes at efterlevelse af de retningslinjer, som Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi har fastsat vil sikre tilstrækkeligt mod skadedyrs- og flueproblemer.

3.4.5. Støv

Ansøgers beskrivelse

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Det vurderes, at støv fra ejendommen ikke forventes at blive et problem for de omkringboende.

Lemvig Kommunes vurdering

Støvgener i forbindelse med transporter og daglig drift forventes ikke at blive væsentlige. Hedegårdvej er asfalteret, og af-

standen til de nærmeste naboer vurderes at være tilstrækkelig til, at støv ved interne transporter på ejendommen ikke vil være til disse naboers gene.

Lemvig Kommune finder ikke, at der er anledning til at stille skærpene vilkår om begrænsning af støvgener.

3.4.6. Transport

Ansøgers beskrivelse

Transport af hjælpestoffer til bedriften og transport af mælk, kreaturer, affald m.m. sker ad Hedegårdvej. Det samlede antal af tunge transporter er beregnet til ca. 1.021 stk., men en del af dem berører ikke naboer, da der er tale om transport af foder fra marken til anlægget og transport af husdyrgødning fra ejendommen til markerne. En stor post i det samlede regnskab er den daglige afhentning af mælk på ejendommen.

Der bliver årligt ca. 438 transporter af husdyrgødning fra bedriftens gylletanke og de lejede gylletanke til udspretningsarealerne og ca. 42 læs dybstrøelse. Udkørsel af gylle sker primært om foråret og lidt om sommeren. Udkørsel af dybstrøelse sker primært om foråret. Nedenstående tabel viser det skønnede antal transporter. Det skal bemærkes, antal og kapacitet pr. læs er vejledende.

Art	Kapacitet pr. læs	Antal transporter
Levende dyr	-	26
Døde dyr	-	26
Indkøbt foder	-	24
Grovfoder*	20 t	245
Gylle	20 t	438
Dybstrøelse	15 t	42
Mælk	20 t	182
Afhentning af affald	-	12
Levende dyr	-	26
		1021

*Transporter ved ensilering

Lemvig Kommunes vurdering

Det søgte projekt medfører en forøgelse i antallet af transporter til og fra ejendommen. Lemvig Kommune vurderer ikke, at forøgelsen af transporter i sig selv udgør en væsentlig påvirkning.

Antallet af transporter er normalt for en produktion af den søgte størrelse, og ejendommens til- og frakørselsforhold med to ind-

kørsler til driftsbygningerne vurderes at være fuldt ud tilstrækkelige til det søgte projekt.

Lemvig Kommune vurderer ikke, at der er anledning til at stille skærpende vilkår for transporter på husdyrbruget.

3.5. Forurening

3.5.1. Spildevand herunder regnvand

Ansøgers beskrivelse

MÆNGDERNE AF SPILDEVAND OG REGNVAND (ANSØGT DRIFT) ER FØLGENDE

Vaskevand: 1.100 m³ som føres til gyllebeholder

Regnvand på møddingsplads: 300 m³ som føres til gyllebeholder

Regnvand gyllebeholdere: 380 m³

Tagte: 6.500 m³, som afledes til lukkede dræn

Der afledes i alt 1.830 m³ spildevand til gyllebeholderne incl. mængden af regnvand. Denne vandmængde er i indregnet i beregningen af opbevaringskapaciteten for husdyrgødning (Bilag 2).

SPILDEVAND AFLEDNING TIL VANDMILJØ

Der udledes ikke spildevand fra staldene til vandmiljøet. Spildevand fra produktionen udgøres af vaskevand fra malkeanlæg og vand fra rengøring af stalde i alt ca. 1.300 m³, spildevandet ledes til gyllebeholder. Regnvand fra møddingsplads føres til gyllebeholder.

Overfladevand fra øvrige arealer incl. tagvand ledes til Nissum Fjord via lukkede dræn.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at mængderne af regnvand ved etablering af en ny tilbygning på cirka 500 m² vil forøges i en sådan grad, at dette kræver en særskilt udledningstilladelse.

Nærmere oplysninger om ansøgning om udledningstilladelse findes på Lemvig Kommunes hjemmeside:

<http://www.lemvig.dk/Natur-og-miljoe/Spildevand/Tagvand-og-overfladevand.aspx>

Spildevandsmængderne fra ejendommen, som ikke ledes til opbevaringsanlæg for husdyrgødning, vurderes ikke at ændre sig i væsentlig grad.

3.5.2. Husdyrgødning og foder

Ansøgers beskrivelse

GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

I den ansøgte produktion produceres 8.764 t gylle inkl. vaskevand og nedbør på møddingspladsen.

Desuden produceres der årligt 632 t dybstrøelse. I tabellen herunder er en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres og afsættes i den ansøgte produktion.

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE	Udnyttelse N
Kvæggylle	33.303	4.878	331,60	70 %
Dybstrøelse	6.584	933	62,07	45 %
I alt	39.887	5.811	393,67	
Afsat kvæggylle	25.776	3.775	258,00	70 %
Afsat dybstrøelse	4.938	700	47,00	45 %
Tilført husdyrgødning til udspretningsarealerne	9.173	1.336	88,67	

FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring (bilag 2) er den årlige produktion af flydende gødning 8.764 m³ incl. rengøringsvand og nedbør på møddingspladsen og i gyllebeholdere. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 6.600 m³ i form af egne gyllebeholdere, fortanke og kanaler. Den oplyste kapacitet svarer til ~9 mdr.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m ³) (%)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder 1 - Hedegårdvej	2008	3.000 (36 %)	Flydelag	Gyllevognens pumpe
Gyllebeholder 2 - Hedegårdvej	1986	800 (10 %)	Flydelag	Gyllevognens pumpe
Gyllekanaler - Hedegårdvej		300 (4 %)		
Gyllebeholder - Kjeldervej 6	2013	2.500 (30 %)	Flydelag	Gyllevognens pumpe
I alt		6.600		

Gyllen køres ud af ansøger og maskinstation fra forår til sensommer med en ca. 15-25 t gyllevogn – gyllen køres dog primært ud i foråret. De anvendte gyllevogne er med kran dvs. at de selv pumper gyllen op fra tanken. Udbringning af gylle sker i henhold til "husdyrgødningsbekendtgørelsen", udbringningsmetoderne og udnyttelsen af husdyrgødningen anses derfor som værende BAT.

FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

Dybstrøelsen tilføres jævnlige til møddingspladsen fra boksene med småkalve, og dybstrøelsen forbliver på møddingspladsen, indtil det er kompostlignende. Dybstrøelse fra kælvningsbokse udmuges ca. hver anden måned og anbringes også på møddingspladsen.

Udkørsel af en større mængde af dybstrøelse direkte i marken end normen, er ikke valgt som virkemiddel til at reducere ammoniakfordampningen.

ANDEN ORGANISK GØDNING

Der anvendes ikke anden organisk gødning på ejendommen.

FODRING

Bedriftens årlige forbrug af ensilage forventes at blive ca. 1.400.000 FE. Dertil kommer ca. 900 tons tilskudsfoder i form af kraftfoder og mineraler mv. Ensilage opbevares i ensilagesiloer. Kraftfoder opbevares i fodersilo og i foderladen. Foderet blandes i en traktordrevet foderblander.

På bedriften tilstræbes en så stor egenproduktion af foder som muligt, men der suppleres som angivet ovenfor med kraftfoder. Foderplanen laves i samarbejde med en konsulent med henblik på at opnå den mest optimale fodring mht. mælkeproduktion, køernes sundhed, foderomkostninger, brug af færrest mulige ressourcer. Al foder vejes, inden det blandes i fuldfodervognen, og i malkerobotten tildeles også afvejede mængder, så forbruget kan kontrolleres.

De ovenfor beskrevne principper for valg af fodermidler må betegnes, som de bedst tilgængelige for den aktuelle bedrift.

Der er ikke anvendt fodringstiltag for at leve op til miljøstyrelsens vejledende BAT niveau. Til – og fravalg i forbindelse med fodring og BAT er beskrevet i afsnit 3.2.

ENSILAGE

Den årlige produktion af ensilage bliver fremadrettet ca. 1.400.000 FE. Ensilagen består primært af græs- og majsensilage, men der produceres også grønbyg/helsæd. Den årlige produktion af ensilage svarer omtrent til forbruget, men der er naturlige udsving i produktionen afhængig af vejret og andre faktorer. For at sikre en ordentlig foderforsyning også i dårlige år er der oftest en vis overgangsbeholdning på op til 15-20 % af det årlige forbrug.

Ensilagen opbevares i ensilagesiloer og markstakke.

Lemvig Kommunes vurdering

Det søgte projekt medfører en forøgelse af husdyrgødningsproduktionen og foderforbruget på husdyrbruget.

I ansøgningen er det eftervist, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning.

Lemvig Kommune betragter det som BAT, at der er mindst 9 mdr. opbevaringskapacitet på husdyrbruget. Denne kapacitet vurderes at være tilstrækkelig til at sikre, at der ikke sker en for tidlig udbringning af husdyrgødning, og altså derved at skabe

grundlag for, at husdyrgødningens næringsstoffer udnyttes optimalt.

En del af kapaciteten ligger på ejendommen Kjeldervej 6, 7620 Lemvig, cirka 4 km fra Hedegårdvej 36.

For at sikre, at borgerne i Lomborg oplever færrest mulige gener ved flytning af gylle fra Hedegårdvej 36 til Kjeldervej 6, stilles der vilkår om, at transporten af flydende husdyrgødning til Kjeldervej 6 sker på hverdage inden for almindelig arbejdstid.

Det indgår i projektet, at der opføres nye plansiloer til ensilageoplag.

Lemvig Kommune vurderer, der herefter er tilfredsstillende oplagringsanlæg til husdyrbrugets husdyrgødning og foder.

3.5.3. Affald

Ansøgers beskrivelse

DØDE DYR

De døde dyr placeres vest for staldbygningerne ved gyllebeholder 2. Dyrene placeres på plads med spalter og overdækkes med presenning, dyrene afhentes af Daka efter aftale.

FAST AFFALD

Generelt er affaldsmængden minimal på ejendommen, det har ikke været muligt at angive et estimat for mængden. Forbrændingseget affald og afdækningsplast samles sammen i affaldscontainer, som tømmes ca. 1 gang om måneden. Ikke forbrændingseget affald samles og køres til genbrugspladsen i Rom efter behov. Jern og metal samles og afhentes af jernhandler, når der er behov for det. I tabellen herunder er angivet de forskellige typer af affald, der er på ejendommen.

ISAG kode	Art	Opbevaring	Bortskaffelsesmetode
19.00	Forbrændingseget	Container	Afhentes af vognmand
50.00	Papir/pap	Container	Afhentes af vognmand
23.00	Ikke forbrændingseget	Container	Afleveres på genbrugspladsen i Rom
51.00	Glas	Værksted	Afleveres på genbrugspladsen i Rom
52.06	Heraf PVC	Værksted	Afleveres på genbrugspladsen i Rom
79.00	Lysstofrør	Værksted	Afleveres på genbrugspladsen i Rom
52.00	Plast (EAK-kode 02-01-04)	Container	Afhentes af vognmand
56.20	Jern og metal	Samles i stak	Afhentes af jernhandler
	Spild olie	Tromler	Afhentes af vognmand

OLIE- OG KEMIKALIEAFFALD

Spildolie opbevares i tromler, men ikke på Hedegårdvej 36. Det opbevares på forsvarlig vis på Hegnsgårdvej 7, som også ejes af ansøger.

Medicin og evt. medicinrester opbevares i køleskab i depotrum i kostalden. Evt. brugte kanyler opbevares i beholder, og afhændes på forsvarlig vis.

Kemiske bekæmpelsesmidler opbevares ikke på Hedegårdvej 36, men på forsvarlig vis på Hegnsgårdvej 7. Rengøringsmidler til malkeanlæg opbevares i depotrum, og der findes kun de dunke, der forbruges af.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at opbevaring af affald skal ske på forsvarlig vis. Ved overholdelse af vilkår, vurderes affaldshåndteringen på ejendommen at være tilfredsstillende.

Vilkår for opbevaring af affald tager udgangspunkt i Lemvig Kommunes Regulativ for Erhvervsaffald 2012. Affaldsregulativet findes på hjemmesiden <http://www.nomi.dk/nomi/Publikationer/Regulativer.aspx>.

Lemvig Kommune vurderer, at oplag af affaldsfraktioner generelt bør opbevares under tag, beskyttet fra vind og vejr. Det anbefales samtidigt, at de enkelte affaldsfraktioner har deres egen faste oplagsplads, som udgangspunkt for faste og forsvarlige driftsprocedurer for affaldshåndteringen.

Dagrenovationslignende affald er affald fra virksomheder, der er omfattet af definitionen af dagrenovationslignende affald i affaldsbekendtgørelsen.

Dagrenovationslignende affald består blandt andet af:

Affald med en sammensætning som dagrenovation fra husholdninger som køkken- og kantineaffald, emballageaffald fra fødevarer samt affald fra oprydning og rengøring.

Affald som kan give hygiejniske problemer i form af lugt, fluer, skadedyr samt let fordærveligt mad.

Ikke-geanvendeligt farligt affald er affald, der er omfattet af definitionen af farligt affald i affaldsbekendtgørelsen, og som er ikke-geanvendeligt, bortset fra eksplosivt affald.

Ikke-geanvendeligt farligt affald er bl.a.:

- rester af maling
- rester af opløsningsmidler

- lim rester
- spraydåser
- syre- og baserester
- asbest, støvende
- medicinaffald
- PCB-affald
- tungmetal
- forurennet jord

Klinisk risikoaffald er i Bekendtgørelse om affald defineret som affald omfattet af EAK-koderne 18 01 - 18 02 og er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens "Vejledning om håndtering af Klinisk Risikoaffald" nr. 4, 1998.

Ikke-genanvendeligt PVC-affald er typisk blød PVC, såsom:

- Gulvbelægninger og vægbeklædninger af vinyl
- Fodpaneler og fodlister
- Kraftige presenninger og tagfolier
- Ventilationsslanger, armerede slanger, og vandslanger
- Regntøj, gummistøvler og andet blød PVC

Forbrændingseget affald er affald, der er omfattet af definitionen af forbrændingseget affald i affaldsbekendtgørelsen.

Forbrændingseget affald er affald med en positiv brændværdi, bortset fra affald der skal sorteres fra til genanvendelse eller affald som det efter lovgivningen er forbudt at forbrænde.

Eksempler på forbrændingseget affald:

- ikke genanvendeligt træ fra emballager (herunder paller) og forpakninger
- ikke genanvendeligt pap og papir, f.eks. coatede pap- og papirtyper
- ikke genanvendelig plast samt sammensatte materialer mellem plast og andre materialer

inventar, møbler, tæpper, madrasser og lignende.

3.6. Ammoniaktab – generelt

Ansøgers beskrivelse

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 786 kg N/år og i ansøgt produktion 2.549 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en meremission fra stald og lager på 1.763 kg N/år.

Beregninger foretaget i ansøgningssystemet (hg.dk), viser at det generelle ammoniakreduktionskrav, jf. bekendtgørelsens bilag 3, er overholdt med -137,27 kg N/år.

Lemvig Kommunes vurdering

Ansøgningen er modtaget hos Lemvig Kommune i 2015. Det generelle ammoniakreduktionskrav er 15 %, da mindst 25 % af det samlede foderforbrug udgøres af græsmarksafgrøder (grovfoder).

Der stilles vilkår om, at andelen af græsmarksafgrøder i den totale foderration som minimum skal udgøre 25 %, målt i FE.

Det fremgår af ansøgningen, at det generelle ammoniakkrav er overholdt med 137 kg N/år.

3.7. Ammoniakpåvirkning af natur

Ansøgers beskrivelse

Afstandene til de nærmeste beskyttede naturområder er vist på bilag 3. Ca. 500 m sydvest for staldene er den nærmeste § 3 beskyttede hede. Knap 700 m mod sydøst er der et beskyttet overdrev.

Nærmeste § 7 beskyttede hede er ca. 4.400 m mod sydøst, dette er også nærmeste Natura-2000 habitatområde. Området er udpeget som habitatområde nr. 224 – "Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage".

Ejendommen og arealer er beliggende indenfor opland til meget sårbare Natura2000 områder, men ikke indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser eller nitratfølsomt indvindingsopland.

Merdepositionen til nærmeste § 7 areal, en hede ca. 4.400 m mod sydøst (kategori 1 natur), er på 0,0 kg N/ha/år. I flg. samme bilag, er beskyttelsesniveauet for kategori 1 natur, dvs. natur i Natura 2000 som er en del af udpegningsgrundlaget og ammoniakfølsom eller ammoniakfølsom § 7 natur i Natura 2000, afhængig af hvor mange andre landbrug, der er i området. I det konkrete tilfælde er der ikke andre landbrug og beskyttelsesniveauet er derfor 0,7 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Emissionen fra stald og lager til natur falder eller er 0 kg N/ha/år. Beregninger foretaget i hg.dk, viser at totaldepositionen til nærmeste § 7 areal, en hede ca. 4.800 m mod syd (ka-

tegori 2 natur) er 0,0 kg N/ha/år. I flg. Bilag 3 i bekendtgørelsen, er beskyttelsesniveauet til kategori 2 natur, dvs. § 7 natur uden for Natura 2000, en maksimal total deposition på 1,0 kg N/ha/år. Dette krav er dermed overholdt.

Beregninger foretaget til nærmeste § 3 natur (kategori 3) og potentiel ammoniakfølsom skov (ca. 400 mod øst), viser at merdepositionen er 0,3 kg N/ha/år, og totaldeposition er på 0,3 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet er som udgangspunkt en maks. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år, og er dermed overholdt.

Lemvig Kommunes vurdering

Kategori 1 natur – ammoniakfølsom natur i N2000 områder

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, Natura 2000 - områder.

Anlægget ligger cirka 4,3 km vest og nordvest for nærmeste Kategori 1- natur, flere hedearealer i Klosterhede Plantage (Habitatområde 224).

Totaldepositionen på hederne er i det digitale ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur – større § 3 områder

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet gennem § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrloven.

Afstanden til nærmeste kategori 2-natur er større, end afstanden til nærmeste kategori 1-natur og der er derfor ikke beregnet en totaldeposition på nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3 natur – moser, heder og overdrev

Kategori 3-natur er heder, moser og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Anlægget ligger 500 meter nordøst for et hedeområde på cirka 0,5 ha, og cirka 700 meter vest for to overdrev på hhv. cirka 0,6 og 0,4 ha.

Merdepositionen på disse naturområde fra husdyrbruget er ved scenarieberegning i det digitale ansøgningssystem alle beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

Habitatvurdering og Bilag IV-arter

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyrearter samt få plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder.

Screening

Husdyrbruget ligger cirka 3,3 km nordvest for Natura 2000-område 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage.

Natura 2000-område 224 udgør et samlet areal på 563 ha og består af Habitatområde 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 224 er bl.a. tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

Der er cirka 800 meter til nærmeste vandhul beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Mer- og totaldepositionen til dette vandhul er ved scenarieberegning beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

Lemvig Kommunes vurdering

Kategori 1-natur

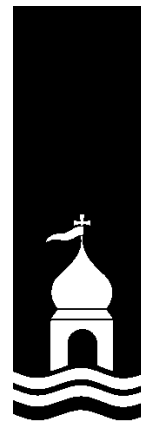
Afskæringskriteriet til Kategori 1-natur er overholdt.

Kategori 2-natur

Begrundet i at afstanden til nærmeste Kategori 2-natur er længere end nærmeste kategori 1-natur, hvor totaldepositionen er 0,0 kg N/ha/år, vurderes afskæringskriteriet til Kategori 2-natur uden yderligere beregninger at være overholdt.

Kategori 3-natur

Merdepositionen på nærmeste kategori 3-natur er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, og overholder dermed afskæringskriteriet på en merdeposition på 1 kg N/ha/år.

I ansøgningen er der foretaget beregning af depositionen på de nærmeste skovbevoksninger, som er udpeget som potentiel ammoniakfølsom skov. Mer- og totaldepositionerne er under 1 kg N/ha/år, og der vurderes ikke at være risiko for en tilstandsændring som følge af det søgte projekt Lemvig Kommune har ikke hermed taget stilling til, om skovområderne faktisk er ammoniakfølsomme..

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Det konkrete projekt ligger 3,3 km fra Natura 2000-område 224. Der er ikke andre Natura 2000-områder inden for 5 km af husdyrbruget.

På baggrund af, at totaldepositionen af ammoniak på nærmeste ammoniakfølsomme natur i Klosterheden er 0,0 kg N/ha/år, vurderes projektet ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 224. Projektet vurderes ikke at påvirke udpegningsgrundlag eller at udgøre en trussel.

Lemvig Kommune har ikke registreret Bilag IV-arter i den umiddelbare nærhed af ejendommen. Mer- og totaldepositionen af ammoniak på det nærmeste vandhul er 0,1 kg N/ha/år, og det vurderes heraf, at projektet ikke indebærer risiko for tilstandsændringer, samt at projektet ikke vil påvirke eventuelle bilag IV-arter, som har levested i dette vandhul.

Det lægges til grund for denne vurdering, at Natur- og Miljøklagenævnet i afgørelsen NMK- 132-00047 udtaler:

Ammoniakdeposition på områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Ved vurderingen af, om udvidelse af et husdyrbrug kan føre til tilstandsforandringer i et nærliggende § 3 område, må der efter Natur- og Miljøklagenævnets opfattelse tages udgangspunkt i, om det ansøgte vil indebære en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år. I givet fald vil det ansøgte efter den tilgængelige viden ikke medføre nogen tilstandsændring, uanset hvilken tilførsel der sker samlet set til området på ansøgningstidspunktet.

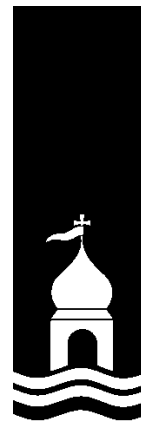
Hvis der vil være en mertilførsel på mere end 1 kg N/ha/år forbundet med det ansøgte, må kommunen vurdere, om denne mertilførsel kan medføre tilstandsændringer. Vurderingen må ske under hensyn til om-

rådets tilstand, viden om andre kilder til kvælstoftilførsel til området og oplysninger om baggrundsdepositionen i kommunen. Hvis der ikke foreligger tilstrækkelige og opdaterede oplysninger om områdets tilstand, må dette efter nævnets opfattelse besigtiges af kommunen.

På baggrund af denne vurdering vil der ikke blive lavet en videre konsekvensvurdering for projektets påvirkning af Natura 2000-område 28 eller bilag IV-arter, for så vidt angår ammoniakfordampning fra projektet.

4. Arealbeskrivelse

4.1. Markoplysninger

Ansøgers beskrivelse

UDBRINGNINGSAREALERNE

Til ejendommen hører 42,23 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer.

Referencesædskiftet er K12 og det er ikke ændret i ansøgningen. Dvs. at ændringer i sædskiftet ikke er anvendt som virkemiddel til at reducere udvaskning af kvælstof eller fosfor.

Arealerne ligger alle i nitratklasse 3, hvilket umiddelbart medfører, at der maksimalt kan tildeles husdyrgødning svarende til 1,15 DE/ha. Den nødvendige reduktion i N-udvaskningen svarende til de 1,15 DE/ha er dog kun gældende for bedrifter, der supplerer husdyrgødningen med handelsgødning. Den maksimale tilladte nitratudvaskning er 56,4 kg N/ha og i ansøgt drift er udvaskningen 56,4 kg N/ha, hvilket opnås ved at anvende 14 % ekstra efterafgrøder udover plantedirektoratets krav som virkemiddel.

Udspretningsarealerne ligger indenfor områder, der afvander til fosforfølsomt Natura 2000 og derfor er der i forhold til ansøgningsystemet krav til reduktion i fosforoverskuddet på lerjorde og lavbundslande.

Al jorden er sandjord, og ingen af arealerne er lavbundsland, der udløser fosforbegrænsninger. Der tilføres ca. 1.336 kg P i total på bedriften hvilket svarer til 31,6 kg P/ha/år og der fraføres ca. 30,3 kg P/ha/år som gennemsnit med et K12 sædskifte på bedriftens arealer. Det giver et fosforoverskud på ca. 1,3 kg P/ha/år.

PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

Ejendommens jorder ligger ved eller i nærheden af Gadebæk og Fåre Mølleå. Markerne afvander til Nissum Fjord via disse åsystemer.

Udbringningsarealerne er i nogle tilfælde vandløbsnære, men der er etableret bræmmer og randzoner.

KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

Alle markerne afvander til Nissum Fjord der er beliggende i Natura 2000. De nævnte marker er omfattet af nitratklasse 3. Dvs., at arealernes evne til at denitrificere er ringe. Det kompenseres der dog for ved at etablere ekstra efterafgrøder.

Alle udspretningsarealer ligger i fosforklasse 0, og samlet set fraføres der mindre fosfor end der tilføres, det samlede fosforoverskud er beregnet til 1,3 kg P ha/ år.

KVÆLSTOF TIL GRUNDEVAND

Der er ingen udspretningsarealer ligger i nitratfølsomme indvindingsområder.

Lemvig Kommunes vurdering

Arealoversigt

Udbringningsarealerne ses på oversigtskort i bilag 3.

Af de 42,23 ha er markerne 6-0 og 7-0 på i alt 2,14 ha efter aftale med ejer taget ud af miljøgodkendelsen, da Lemvig Kommune ønsker at vurdere, om disse to arealer er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Hvis Lemvig Kommunes vurdering er, at markerne ikke er omfattet af § 3, vil de umiddelbart kunne indgå i miljøgodkendelsen ved anmeldelse efter husdyrlovbekendtgørelsens § 25.

Jordbundstype

Det fremgår af ansøgningskema 76 426, at udbringningsarealerne er sandjord (JB 1 og JB3).

Lemvig Kommune har verificeret, at jordbundstyperne er korrekte, jævnfør Den Danske Jordklassificering.

Markvanding og markdræn

Det fremgår af ansøgningen at ingen af markerne er dræned, samt at alle marker vandes.

Ejendommen har markvandingstilladelse til at vande op til 53.000 m³/år indtil et år efter at vandhandleplanerne er vedtaget.

Hvis markvandingstilladelsen ønskes forlænget skal der således søges fornyet tilladelse ved Lemvig Kommune snarest, se mere på kommunens hjemmeside, <http://www.lemvig.dk/Natur-og-miljoe/Grundvand-og-vandindvinding/Markvanding.aspx>.

Sædskifte

Arealerne søges drevet med 2,1 DE/ha og skal derfor efterleve kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 31, stk. 3. Der er valgt K12-sædskifte i ansøgningen, hvilket er referencesædskiftet. Sædskiftet er derfor ikke et virkemiddel.

Nitratklasser

Udbringningsarealerne ligger i Nitratklasse III. For at imødegå beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, indgår det i det søgte projekt, at udbringningsarealerne

drives med 14 % ekstra efterafgrøder ud over det generelle efterafgrødekrav.

Det generelle udvaskningskrav for nitrat til overfladevand er herved overholdt, jævnfør beregninger i ansøgningskema 76 426.

Fosforklasser

Udbringningsarealerne ligger i Fosforklasse 0.

Projektet indebærer ikke særlige virkemidler til at imødegå fosforudvaskning.

Beskyttelsesniveauet for fosfor, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, er overholdt.

Fosforoverskuddet er i skema 76 426 beregnet til 1,3 kg P/ha/år.

Drikkevandsinteresser

Ingen af markerne ligger i nitratfølsomt indvindingsopland.

Ammoniakfølsom natur

Det sydvestlige hjørne af mark 1-0 og 2-0 grænser umiddelbart op til et stykke hede på cirka 0,5 ha. Heden er Kategori 3-natur, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. 3, Ad c.

Afskæringskriterierne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 omfatter ammoniakfordampning fra stald og lager. Fordampningen fra udbringningsarealer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er som udgangspunkt ikke reguleret af afskæringskriterierne i bilag 3. Jævnfør Husdyrlovens § 19 skal kommunalbestyrelsen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse sikre sig, at husdyrbruget i øvrigt *...kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.*

Lemvig Kommune vurderer her, at det bedste grundlag til at vurdere, om § 19 overholdes, er afskæringskriterierne i bekendtgørelsens bilag 3, altså en merdeposition til kategori 3-natur på 1,0 kg N/ha/år.

Jævnfør bufferzonerapporten, http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?Page=Husdyrvejledning.Ammoniak%20fra%20udbringning%20-%20Vurdering&File=Bufferzonerapport_endelig_260304.pdf

og bilag til bufferzonerapporten,

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?Page=Husdyrvejledning.Ammoniak%20fra%20udbringning%20-%20Vurdering&File=Bilag_bufferzonerapport_310304_endelig.pdf,

vil udbringning af 2,3 DE kvæggylle/ha ved brug af en gennemsnitlig udbringningsteknologi medføre en merdeposition på cirka 1,3 kg N/ha/år i en afstand af 10 meter fra markkanten fra en mark på cirka 49 ha. Dette er dog en gennemsnitsbetragtning, hvor der ikke tages hensyn til naturområdets placering i forhold til marken. Når markerne ligger øst for naturområdet er depositionen mindre, på grund af den fremherskende vestenvind i Danmark (se figur 4 i bufferzonerapportens bilag 10).

Som følge af markernes placering nordøst for naturområdet vurderes merdepositionen ikke at overstige 1,0 kg N/ha/år i en afstand af 10 meter fra markkanten. Det kan ikke afvises, at der inden for 10 meter af markkanten kan ske en deposition på mere end 1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af luftfoto, at hedeområdet og mark 1-0 og 2-0 er afgrænset af et cirka 10 meter bredt bælte af høje buske og træer. Dette bælte er ikke udpeget som beskyttet hede, og vurderet ud fra luftfoto fra 1999 til 2013 adskiller bæltet af træer og buske sig strukturelt fra hedeområdet.

Der vurderes på den baggrund ikke at være risiko for en væsentlig påvirkning af selve hedeområdet som følge af udbringning af kvæggylle på mark 1-0, 2-0, eller de øvrige udbringningsarealer til bedriften.

Øvrige forhold

Mark 1-0, 2-0, 3-0, 4-0 og 5-0 har vurderet ud fra luftfoto i en lang årrække været drevet i almindelig omdrift.

Mark 6-0 og 7-0 grænser op til Fåremølle Å. Disse to marker bærer, vurderet ud fra luftfoto fra 1999 til 2013, ikke præg af at være dyrket i almindelig omdrift. Arealerne bærer præg af at være dyrket med græs og anvendt til afgræsning. Lemvig Kommune ønsker derfor at foretage en besigtigelse af disse arealer i forhold til Naturbeskyttelseslovens § 3. Efter aftale med ejer den 30. april 2015 er det valgt at tage disse to marker ud af ansøgningen om miljøgodkendelse, indtil Lemvig Kommunes vurdering af arealerne i forhold til § 3 foreligger. Er det Lemvig Kommunes vurdering, at arealerne ikke er omfattet af § 3, vil arealerne umiddelbart kunne indgå i miljøgodkendelsen efter anmeldelse jævnfør husdyrlovbekendtgørelsens § 25.

Lemvig Kommune har således inddraget markerne 6-0 og 7-0 i vurderingen af påvirkning fra markdriften. Det er således eftervist i via scenarieberegninger og den oprindelige ansøgning i hdsdyrgodkendelse.dk, at beskyttelsesniveauerne for nitrat og

fosfor er overholdt uanset om mark 6-0 og 7-0 indgår i ansøgningen.

Randzonenlovens krav om randzoner langs vandløb og søer, forventes at give en forøget tilbageholdelse af næringsstoffer.

Udbringningsarealerne ligger ikke i Natura-2000 områder, fredede områder eller lignende.

I forhold til anvendelsen af BAT ved anvendelse af husdyrgødning henvises der til, at Miljøstyrelsen i de vejledende BAT-standardvilkår beskriver, at udbringning af husdyrgødning anses for BAT, når gældende regler for udbringning overholdes.

Før end den søgte arealdrift kan godkendes, skal der foretages en vurdering af udvaskningen i forhold til afskæringskriterierne for arealer som afvander til særligt sårbare Natura 2000-områder. Det skal således eftervises, at påvirkningen af nitrat og fosfor fra husdyrbruget ikke medfører risiko for skadevirkninger på Natura 2000-områder.

4.2. Habitatvurdering

Udbringningsarealerne er beliggende udenfor Natura 2000 område.

Udbringningsarealerne i projektet afvander til Natura-2000 område nr. 65, Nissum Fjord via Fåremølle Å.

Natura 2000 område nr. 65 er beskrevet i bilag 5.

4.2.1. Nitrat til overfladevand

Miljøstyrelsen har med notatet *Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven* fra den 24. juni 2010, *Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk* fra den 28. feb. 2011 med *supplerende ændringer* udarbejdet en vejledning til brug for kommunerne til vurdering af, hvorvidt ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen eller vil medføre en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser, jf. også husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 2-6.

Afskæringskriterierne er fastlagt på baggrund af *Faglig rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser nr. 787: "Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde"*.

Kriterierne i Miljøstyrelsens notat er opstillet for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge

af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rastepladser for beskyttede arter:

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter)

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ved vurderingen af om ovennævnte afskæringskriterier er overholdt, skal der i praksis først foretages en vurdering/screening af om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning jf. pkt. 1A-C. I givet fald den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde er faldende eller stagnerende (fordi andre forhold har medført en øget nitratudvaskning til det aktuelle vandområde), vil det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter og planer have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Herefter foretages en vurdering/screening af om det ansøgte i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning jf. pkt. 2A-B. Til brug for denne vurdering foretages en beregning af nitratudvaskningen fra det ansøgte, der stammer fra husdyrgødningen. Såfremt nitratudvaskningen udgør mindre end 5 pct./1 pct. af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, vil det ansøgte ikke i sig selv have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

I den såkaldte Waddenzee-dom anvendes forsigtighedsprincippet, når det drejer sig om beskyttelsen af Natura-2000 områderne. Det vil sige, at i tilfælde af tvivl om, hvorvidt et konkret projekt vil påvirke et Natura 2000 område væsentligt, udløser dette en konsekvensvurdering. EF-domstolen tolker begrebet "væsentligt" som "når det på baggrund af objektive kriterier (i screeningen) ikke kan udelukkes, at projektet risikerer at skade bevaringsmålsætningen for lokaliteten", samt at "et projekt kun tillades, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt, uden rimelig tvivl, kan fastslås at der ikke er sådanne virkninger".

Dette screeningsafsnit skal belyse hvorvidt ovennævnte afskæringskriterier er overholdte. Hvis kommunen ikke i screeningen kan påvise, at projektet ikke påvirker Natura 2000 området, skal der laves en konsekvensvurdering, hvor der er mulighed for at stille skærpede vilkår ved brug af bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen.

Lemvig Kommunes vurdering

Jævnfør oplysninger om dyretrykkets udvikling på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm> kan Lemvig Kommune konstatere, at husdyrtrykket er faldet fra 2007 til 2014 i det samlede kystvandsopland til Nissum Fjord (Yder Fjord).

Husdyrtrykket er i perioden faldet fra 26.484,45 DE til 25.654,2 DE.

I det søgte projekt overstiger udvaskningen ikke udvaskningen ved planteavlslsniveau. Udvasningen er 21 kg N/ha/år lavere end udvaskningen fra planteavlsdrift.

Det kan derfor uden yderligere beregninger konstateres, at afskæringskriterie 1 og 2B er overholdt.

Idet husdyrtrykket i DMU kystopland Nissum Fjord (Yder Fjord) ikke er steget set i forhold til det registrerede husdyrtryk i 2007, samt at Lemvig Kommune ikke er bekendt med forøget udvaskning af nitrat til overfladevand fra andre aktiviteter i oplandet, vurderes det, at den samlede nitratudvaskning fra oplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) er faldende og således vurderes det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter og planer at have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000-område 65, Nissum Fjord.

Der er i vurderingen ikke inddraget gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra oplandet.

Lemvig Kommune ikke er bekendt med forøget udvaskning af nitrat til overfladevand fra andre aktiviteter i oplandet.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil give anledning til væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand i Natura 2000 område 65.

4.2.2. Fosfor til overfladevand

Den tilgængelige forskningsbaserede viden om udvaskning af fosfor fra udbringningsarealer er begrænset. Erosionsbetingede tab, brinkerosion og udvaskning via drænedede lavbundsjord er udgør de væsentligste risici for fosfortab til vandmiljøet. Lavbundsarealer, skrånede arealer, grøftede eller drænedede arealer samt arealer, der ligger tæt på søer og vandløb, er således risikoarealer.

For jorder der hverken er lavbundsarealer, kunstigt drænedede eller erosionstruede, er udvaskning det største risikoelement. Selv om fosfortabet fra landbrugsjorden til vandmiljøet – set i forhold til landbrugsjordens fosforpulje (i gennemsnit 4.700 kg P/ha) er begrænset (0,3 – 0,5 kg P/ha) kan det være kritisk for vandkvaliteten i specielt søer og fjorde² På højbundsarealer er jordens fosforbindingskapacitet generelt stor. Efterhånden som jorden mættes med fosfor, falder bindingskapaciteten, og fosforkoncentrationen i jordvæsken stiger. Dermed stiger også risikoen for udvaskning til vandmiljøet. De største tabsposter af fosfor stammer fra brinkerosion, cirka 50 % af det dyrkningsbetingede fosfortab³, mens fosfortab fra drænedede jorder er en anden stor tabspost. I et tre-årig forskningsprojekt⁴ i Odense Å blev det målt hvordan fosfor var bundet i suspenderet jord. Fosfor i suspenderet jord er på alle årstider primært bundet til jernforbindelser med et gennemsnit på 59 %. Jernbundet fosfor og let absorberet fosfor er umiddelbart biotilgængelige i søer og fjorde.

Risikoarealer defineres som arealer, hvor der generelt er øget risiko for tab af fosfor til vandmiljøet ved udvaskning, jorderosion og overfladeafstrømning. Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosforoverskud til overfladevande, skal der stilles krav afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Derudover skal terrænhældningen også tages med i risikovurderingen.

Det søgte projekts fosforbelastning af Nissum Fjord er beregnet ud fra Miljøstyrelsens Wiki-vejledning, [http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Fosfor.ashx#Husdyrvejledning.Fosfor+-+Vurdering Konkret vurdering af påvirkning af overfladevande med fosfor 5](http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Fosfor.ashx#Husdyrvejledning.Fosfor+-+Vurdering+Konkret+vurdering+af+påvirkning+af+overfladevande+med+fosfor+5).

Fåremølle Å (Yder Fjord, Nissum Fjord)	
---	--

² Rapport fra fosforfokusgruppen, VMPIII, 2004

³ Jf. materiale udarbejdet i fbm. Forarbejdet til VMPIII(Poulsen og Rubæk, 2005)

⁴ VMPIII forskningsprojekt BUFFALO-P

19.713 ha landbrugsareal (kg P)	3.943
10.614 ha udyrket areal (kg P)	849
Øvrige kilder, eks. bebyggelse (kg P)	0
Samlet belastning (kg P)	4.792
Hedegårdvej 36	
Areal (ha)	42,2
Overskud per hektar (kg P/ha)	1,3
% forøgelse i godkendelsesperioden $((1,3 \text{ kg P} \times 8 \text{ år}) / (2.000 / 100))$	0,52
Worst case udvaskning (kg P/ha)	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget: $42,2 \text{ ha} \times 1 \text{ kg P/ha} = 42,2 \text{ kg P}$, $(42,2 \text{ kg P} / 100) \times 0,52 =$	0,22
Husdyrbrugets del af påvirkningen (%)	0,005

Belastningen fra øvrige kilder er ukendt, af hensyn til et forsigtighedsprincip, er denne belastning sat til 0.

Projektet udgør således maksimalt en belastning svarende til 0,005 % af den samlede fosforbelastning i Nissum Fjord.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at en fosforudvaskning på 0,005 % af den samlede udvaskning til Habitatområde 65 ikke i sig selv udgør en risiko for skadevirkning på udpegningsgrundlaget.

Randzonen loven stiller krav om 9 meter randzone langs en række vandløb og søer større end 100 m², herunder Fåremølle Å. De direkte transportveje fra landbrugsarealer til vandmiljøet bliver dermed i høj grad afskåret.

Arealerne afvander til Fåremølle Å, som ligger umiddelbart øst for bedriften. Med 9 meter randzone mellem markerne og vandløbet, vurderes der ikke at være en væsentlig risiko for en direkte overfladeerosion og transport af fosfor til Fåremølle Å.

På den baggrund vurderes der ikke at være udbringningsarealer med særlig risiko for en væsentlig fosforudvaskning til vandmiljøet.

5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

Til bedriften ejes cirka 42 ha omdriftsarealer.

Bilag IV-arter

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring ejendommen.

Det drejer sig om damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, trolldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, damflagermus, vandflagermus, trolldflagermus og birkemus er optaget på rødlisten 1997. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus: benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og

levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde.

Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens udspretningsarealer og anlægget, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Birkemus: Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Det kan ikke afvises, at Birkemusen kan have levested nær ved og på markerne 6-0 og 7-0 langs Fåremølle Å. Birkemusen er ikke konkret registreret på arealerne.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland. Odderen knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder med et højt naturindhold. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især i søer og moser med store rørskovsområder.

Der er ikke potentielle raste- eller levesteder for odderen inden for bedriftens arealer.

Spidssnudet frø: Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelsens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Spidssnudet frø vurderes ikke at have potentielle leve- yngle- eller rastesteder inden for bedriftens areal.

Strandtudse: Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Strandtudsen vurderes ikke at have potentielle leve- yngle- eller rastesteder inden for bedriftens areal.

Markfirben: Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

Markfirbenet vurderes ikke at have potentielle leve- yngle- eller rastesteder inden for bedriftens areal.

Stor vandsalamander: Der er enkeltfund spredt over kommunen. Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Nogle steder gør tæt undervands- og flydebladsvegetation det muligt, at nogle af larverne kan gemme sig for fiskene. Den kræver forholdsvis rent vand. Stor vandsalamander er som regel meget stedfast i forhold til ynglestedet.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberigelse har en meget markant skadelig virkning på salamandrenes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Stor vandsalamander vurderes ikke at have potentielle leve- yngle- eller rastesteder inden for bedriftens areal.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets staldanlæg eller udbringningsarealer.

Lemvig Kommunes vurdering

Udbringning af husdyrgødning på bedriftens arealer i omdrift vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus. Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Det søgte projekt indebærer drift af landbrugsarealer, som ligger på jord, som potentielt kan opfylde betingelserne for birkemusens levesteder. Birkemusen er dog ikke konkret registreret på arealerne.

Det vurderes, at odderen med sin levevis næppe er truet af projektet, da der ikke sker opsplitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Lemvig Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

6. Alternative løsninger, 0-alternativ og husdyrbrugets ophør

Ansøgers beskrivelse

ALTERNATIVE LØSNINGER

Da udvidelsen med malkekøer, kvier og småkalve sker i eksisterende bygninger er der ingen alternativer til placering af stalde.

Ansøger vurderer at med den tænkte udvidelse og ombygning til malkekøer, kvier og småkalve vil kunne fremtidssikre sin virksomhed de kommende år, og at det vil give gode arbejdsforhold for ansøger og evt. medarbejdere på bedriften, samt god dyrevelfærd.

0-ALTERNATIVET

0-alternativet beskriver forholdene, hvis ikke udvidelsen og ombygning af eksisterende ridehus/stalde finder sted. 0-alternativet vil betyde, at der ikke vil være en produktion med dyrehold med malkekvæg på ejendommen. Der vil således ikke blive foretaget yderligere investeringer på ejendommen.

Desuden vil der ved et 0-alternativ ikke blive udarbejdet en miljøgodkendelse for ejendommen. Der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i miljøgodkendelsen.

Hvis 0-alternativet realiseres vil ansøger overveje sin fremtid på ejendommen.

HUSDYRBRUGETS OPHØR

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, fodersilo, ensilagesiloer og foderlade blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommen bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholdere blive fjernet, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, eller beholderne vil blive anvendt til opbevaring af gylle fra andre ejendomme.

Lemvig Kommunes vurdering

Ved det søgte projekt ændres anvendelsen af en nuværende ridehal til kostald, der sker en mindre udvidelse af denne bygning, og der sker udbygning og fortsat anvendelse af eksisterende stalde til ungdyr.

Lemvig Kommune vurderer ikke, at der er alternativer til at etablere den søgte husdyrproduktion på ejendommen, som er væsentligt bedre, end det projekterede.

Ved den ændrede anvendelse af ridehallen til kostald fastholdes eksisterende byggeri i drift, hvilket er at foretrække, set i forhold til at nyopføre driftsbygninger.

7. Egenkontrol og dokumentation

Lemvig Kommunes vurdering

Miljøgodkendelsen indeholder vilkår om egenkontrol med dyreholdets størrelse, gødningsplaner, fodersammensætning og – forbrug, registrering af vand- og energiforbrug, samt vilkår om egenkontrol af driften af linespil og spalteskrabere.

Lemvig Kommune vurderer, at der herudover ikke er grundlag for at stille skærpede vilkår for egenkontrol og dokumentation.

Lemvig Kommune kan dog om nødvendigt, jævnfør Husdyrlovens § 53, stk. 2, revidere vilkårene i miljøgodkendelsen for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening.

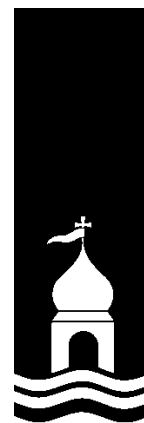
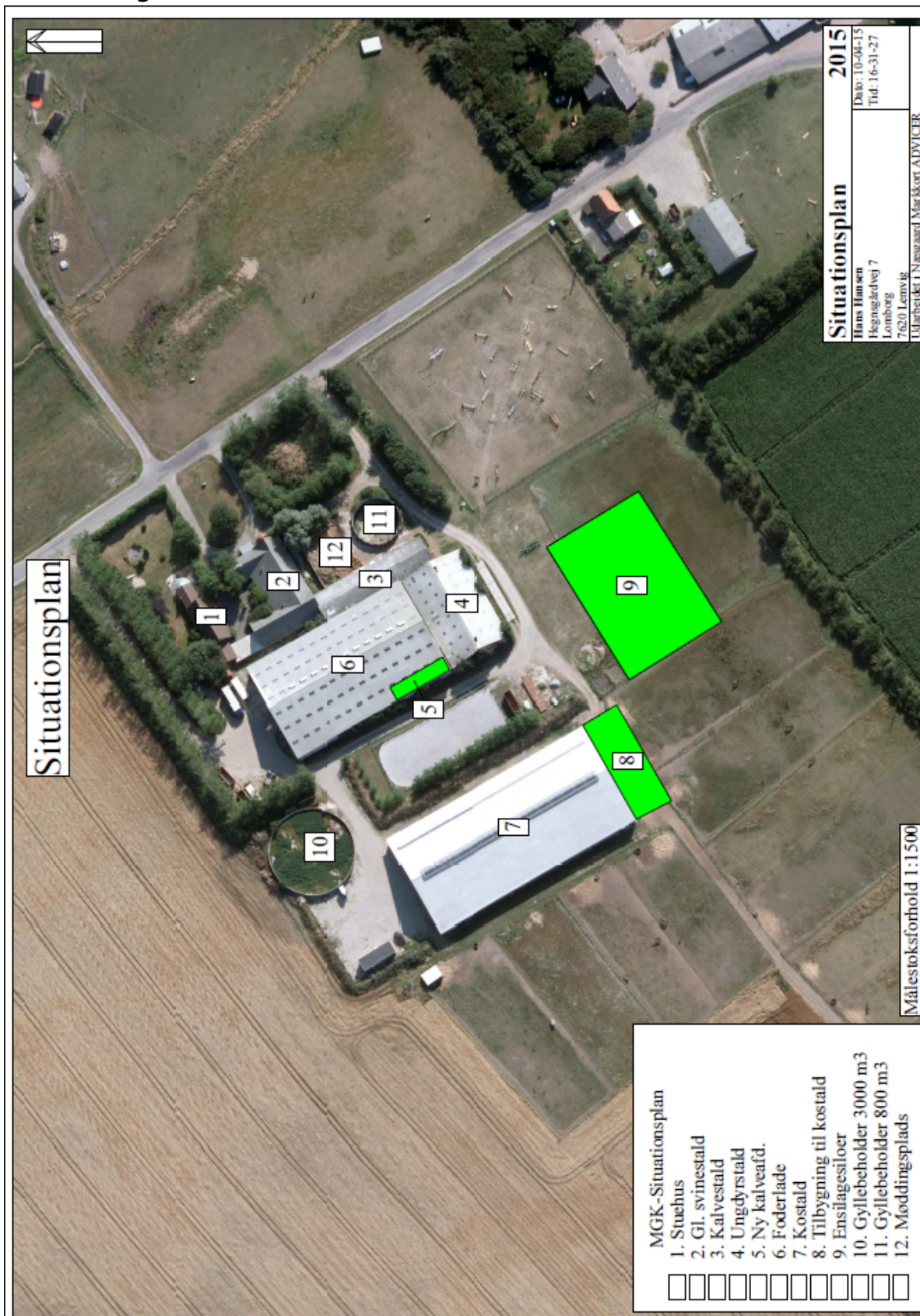

Bilag

Bilag 1

Organisk gødning - produktion og forbrug

Høstår: 2015

Helle Kalkrup . Industrivej 53 . 7620 Lemvig .

cvr: _____ .

Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion					
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N
<i>CHR-nr./Besæt.nr.: /</i>					
St.r. årskøer, Sengestald m. spalt, linespil	222,0	Årsdyr	296,0	6.453	29.234
St.r. årskøer, Dybstrøelse (hele arealet)	28,0	Årsdyr	37,3	436	4.107
St.r. årsopdr. 0-6mdr., Dybstrøelse (hele arealet)	65,0	Årsdyr	17,6	123	1.736
St.r. årsopdr. 6-27mdr., Dybstrøelse (hele arealet)	15,0	Årsdyr	0	5,3	589
St.r. årsopdr. 6-27mdr., Sengestald m. bagsk./ri..	100,0	Årsdyr	0	35,6	481
St.r. tyrekalve, Dybstrøelse (hele arealet)	140,0	Stk	1,8	11	130
			393,7	7.566	39.113
I alt			393,7	7.566	39.113

Lager: Gylle													Kapacitet: tons		
Gødningsmængde pr. måned (tons)															
	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt
Produktion	589	570	589	570	589	589	532	589	570	589	570	589			
Vandtilførsel	155	150	155	150	155	155	140	155	150	155	150	155			
Opsamlet mængde	744	720	744	720	744	744	672	744	720	744	720	744			
Modtaget															
Fordelt															
Afsat															
Flytninger (intern)															
Slutmængde	744	1.485	2.209	2.929	3.674	4.418	5.090	5.635	6.555	7.300	8.020	8.764	8.764	8.764	8.764

Lager: Dybstrøelse													Kapacitet: tons		
Gødningsmængde pr. måned (tons)															
	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt
Produktion	54	52	54	52	54	54	48	54	52	54	52	54			
Vandtilførsel															
Opsamlet mængde	54	52	54	52	54	54	48	54	52	54	52	54			
Modtaget															
Fordelt															
Afsat															
Flytninger (intern)															
Slutmængde	54	106	159	211	265	319	367	421	473	526	578	632	632	632	632

12 mdr. produktion gylle inkl. nedbør og spildevand 8.764 m³

Opbevaringskrav – 9 mdr. 6.573 m³

Oplyst opbevaringskapacitet 6.600 m³ ~ 9 mdr.'s opbevaringskapacitet

Bilag 3

Bilag 4

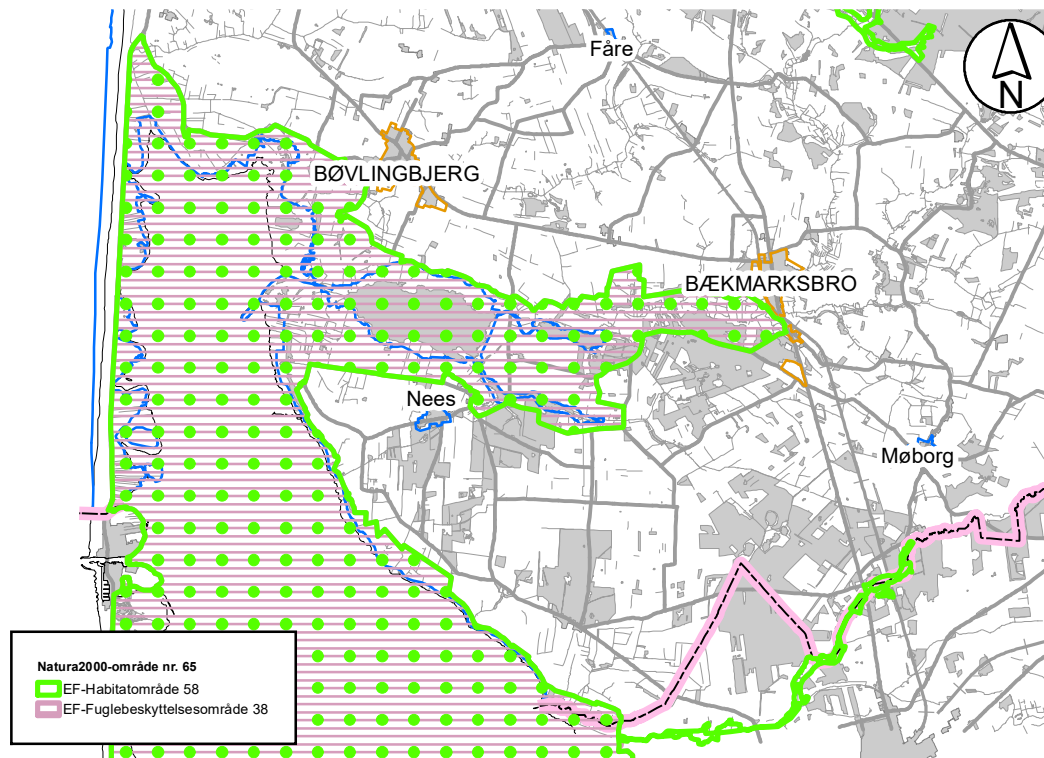

Bilag 5

Beskrivelse af Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord

Natura 2000 område nr. 65 omfatter 10.967 ha (6430 ha fjord, 4.537 ha land) og udgøres af 1 EF-fuglebeskyttelsesområde (F38) samt 1 EF-habitatområde (H58).

Natura 2000 område nr. 65

Nissum Fjord ligger som en lavvandet brakvandslagune bag den smalle klittange, Bøvling Klit. Fjorden er opdelt i tre bassiner, Ydre Fjorde (Yder Fjord og Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog, der afviger i økologiske kår og biologi. Ved Torsminde har Nissum Fjord forbindelse til Nordsøen via en sluse. Området nord for Torsminde fremtræder i dag som en mosaik af saltpåvirkede eller ferske græsningsarealer, høslætarealer samt ubenyttede områder, der henligger med højt græs, rørskov eller strandrørsump. Langs fjordens nord- og østside findes rørsump og strandrørsump i varierende bredde hvor især tagrør og strandkogleaks indgår. Indfjorden og Felsted Kog er omgivet af udstrakte rørskove. Fjanne Grønne, syd for Torsminde, består af strandeng, strandrørsump og strandoverdrev. Området indeholder også mindre partier med klitnatur øst for Torsmindevejen hvor vejen gennemskærer nogle af de østligste klittunger af Bøvling Klit. Mere klitnatur findes forskellige steder mellem Nørre Fjand og Felsted Odde samt på Fjandø i forbindelse med gamle strandvoldsdannelser. Ved Nørre Fjand ligger også et mindre hedeareal med både våd og tør hede. Syd for Bøvlingbjerg ligger fire søer, Indfjorden, Tangsø, Byn og Søndersund.

omgivet af ferske enge og rørsump. De fire søer huser i danske sammenhænge en meget artsrig undervandsflora.

Området ved Nissum Fjord er udpeget for at beskytte naturværdier hvor de væsentligste er selve lagunen, de omgivende strandenge og områdets forskellige søtyper. Endvidere er formålet at beskytte levesteder for en lang række arter, hvor de truede arter plettet rørvagtel, almindelig ryle, brushane, splitterne, dværgterne og vandranke er de vigtigste.

Hertil rummer området en række forskellige naturtyper med mere begrænset udbredelse, f. eks klitnaturtyper, vandløb, overdrev og skovnatur. Fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for en lang række af yngle- og trækfugle.

Nissum Bredning er sårbart Natura 2000 område.

EF-habitatområde H58

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H58. Det foranstillede tal er artens/typens internationale nummer og de særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede) er angivet med stjerne (*):

- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1106 Laks (*Salmo salar*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1831 Vandranke (*Lurionium natans*)
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2160 Kystklitter med havtorn
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 2310 Indlandsklitter med lyng og visse
- 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene

- 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vanddaks
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7230 Rigkær
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 38

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F38 er listet nedenfor:

(artikel 4, stk. 1)

Rørdrum, Ynglefugl

Pibesvane, Trækfugl

Sangsvane, Trækfugl

Bramgås, Trækfugl

Rørhøg, Ynglefugl

Plettet rørvagtel, Ynglefugl

Klyde, Yngle- og trækfugl

Hvidbrystet præstekrave, Ynglefugl
Pomeransfugl, Trækfugl
Engryle, Ynglefugl
Brushane, Ynglefugl
Lille kobbersneppe, Trækfugl
Splitterne, Ynglefugl
Fjordterne, Ynglefugl
Havterne, Ynglefugl
Dværgterne, Ynglefugl

(artikel 4, stk. 2)

Knopsvane, Trækfugl
Kortnæbbet gås, Trækfugl
Lysbuget knortegås, Trækfugl
Pibeand, Trækfugl
Krikand, Trækfugl
Spidsand, Trækfugl
Toppet skallesluger, Trækfugl
Stor skallesluger, Trækfugl

Trusler for område nr. 65 (habitat og fuglebeskyttelsesområde)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn er påvirket af næringsstoffer fra oplandet og/eller fosfor (også fra oplandet) frigivet fra søbunden. Nissum Fjords tre bassiner er påvirket af store tilledninger af næringsstoffer fra oplandet især Felsted Kog bassinet, hvor Storåen har sit udløb. På grund af den øgede belastning med næringsstoffer er ålegræssets udbredelse kraftigt reduceret fra starten af 1960'erne til i dag.
- Belastning med organisk stof. Damhus Å er belastet med organisk stof.
- Miljøfarlige/forurenende stoffer. Der er konstateret forekomster af pesticider og andre stoffer som kan være problematiske i forhold til påvirkning af økosystemet i Felsted Kog og i Mellem Fjord.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og deres vegetation men også for de mange trækfugle hvis fourageringsmuligheder forringes.

- U hensigtsmæssig hydrologi. I Nissum Fjord er en slusefjord og slusepraksis har stor indflydelse på saltholdigheden og vandstanden i fjorden. I vinterhalvåret er saltholdigheden typisk meget lav grundet stor vandtilførsel fra Storåen. Saltholdighedsforholdene er afgørende for planternes udbredelse i fjorden, og store udsving kan være kritiske for planterne. Specielt strandengene er afhængige af saltvandspåvirkning, og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor i nogen grad til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller krav til vandstandsforhold, og nogle arter stiller krav til forholdsvis lav saltholdighed på ynglepladserne. Derudover er der udtørring som følge af dræning og grøftning, der udgør især en trussel mod forekomsterne af strandenge og ferske enge og påvirker dels naturtypernes tilstand samt deres kvalitet som levested og yngleplads for mange af udpegningsgrundlagets fuglearter.
- Luftbåren deposition af kvælstof overskrider laveste tålegrænse⁵ (10 kg N/ha/år) for alle terrestriske naturtyper i området. Højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) er overskredet for mindre arealer med sure overdrev og grå/grøn klit. For Visse-indlandsklit, græs- indlandsklit, tør hede og elle- askeskov og skovbevokset tørvemose er højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) overskredet for hele arealet. Det samme gør sig gældende for de to sø naturtyper: søbred med småurter og kransnålalge-sø (maks. 10 kg N/ha/år).
- U hensigtsmæssig drift. Intensiv skovdrift kan medføre, at områdets meget beskedne arealer med skovnaturtyper forringes eller ødelægges.
- Invasive arter der udkonkurrerer den naturlige vegetation. Især bjerg-fyr er konstateret på flere klitnaturtyper samt på våd og tør hede.
- Fysisk påvirkning. Som en følge af nuværende og tidligere tiders reguleringer og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse betyder, at mange af vandløbene inden for området er præget af generelt dårlige fysiske forhold. Rørdrum og i mindre grad rørhøg og plettet rørvagtel er afhængig af større forekomster af gamle rør i rørsumpen, således at rørhøst eller anden arealmæssig begrænsning af større sammenhængende rørskove kan skade arternes ynglemuligheder.
- Prædation fra især ræv og mink (især på de jordrugende vadefugle og terner). Skarv udgør en trussel for laksebestanden, fordi de jager smolten, når den vandrer fra Storåen til fjorden.

Målsætning

Den store kystlagune Nissum Fjord og de omgivende strandenge karakteriserer i Natura 2000-området. Herudover indgår der

⁵ "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden".

flere større søer som vigtige landskabselementer. Nissum Fjords tre bassiner (Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog) og de større søer i området (Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn) og vandløbene sikres god-høj naturtilstand. Dette forudsætter en god vandkvalitet. De marine områder bør have en undervandsvegetation med stor horisontal og dybde udbredelse, således at der er et godt fødegrundlag for områdets mange fugle. Naturtyperne omkring Nissum Fjord sikres en god til høj naturtilstand. Det gælder især strandenge som arealmæssigt udgør størsteparten af den terrestriske natur. Men også områdets mindre forekomster af artsrige sure overdrev, tørre og våde heder, klitnaturtyper og rigkær sikres en god til høj naturtilstand. Arealet af våd hede øges, og der bør hvor det er muligt skabes sammenhæng mellem forekomsterne. I området prioriteres levesteder for den nationale ansvarsart vandranke. Ligeledes prioriteres levesteder for de nationale ansvarsarter knop-svane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pibeand, pibesvane, sangsvane og spidsand samt levestederne for de nationalt truede fuglearter alm. ryle, brushane, dværgterne, plettet rør-vagtel og splitterne.

Områdets laksebestand bør sikres, således at den på sigt ikke er afhængig af udsætninger.

